

Časopis slovenského poisťovníctva

POISTNÉ *rozhľady*

Ročník XIII / číslo 2

2 / 2007

Časopis slovenského poisťovníctva

POISTNÉ *rozhľady*

Ročník XIII / číslo 2

2 / 2007

Poistné rozhľady

Registračné číslo MK SR: 1158/94, ISSN 1335-1044

Vydáva
Slovenská asociácia poisťovní ako odborný dvojmesačník slovenského poisťovníctva

Veďúci redaktor
Ing. Ivan Podstupka
Predsedníčka redakčnej rady
JUDr. Jozefína Žáková

Členovia redakčnej rady
PhDr. Anna Holubanská
Mgr. Lucia Muthová
Ing. Milan Drdoš
Mgr. Zuzana Hlívková
Andrea Janková
Jacqueline Pešková
Ing. Katarína Solíková
Ing. Tatiana Harčárová
Ing. Helena Cmelová
Ing. Viktor Tegelhoff
Mgr. Olga Muchová
Ing. Katarína Janáková
JUDr. Monika Šebová
Mgr. Petra Svitková
Ing. Juraj Vyskočil
Zlatica Orišková

Adresa
Slovenská asociácia poisťovní
Drieňová 34, P. O. Box 51
820 09 Bratislava 29

Telefón
02 / 4342 9985
fax
02 / 4342 9984
e-mail
rbehan@slaspo.sk
www.slaspo.sk

Typografia, prepress
Karol Rosmáň
MONADA atelier s. r. o.

Tlač
SINEAL s. r. o.
Bratislava

O b s a h

Na aktuálnu tému
Topical Issues

Potrebuje zmenu, ktorá posilní náš vplyv
We are in need of change to enforce our impact

01

Zo života asociácie a poisťovní
From the life of association and its members

Prezídium Slovenskej asociácie poisťovní na volebné obdobie rokov 2007 – 2008

Presidium of the Slovak Insurance Association for the electoral term 2007 - 2008

Výmena na poste generálneho riaditeľa
Change on the General Director's position

Slovenská asociácia poisťovní v roku 2007
Slovak Insurance Association in the 2007

Zmeny v poisťovni Gerling
Changes in Gerling insurance company

Nový člen predstavenstva Allianz – Slovenskej poisťovne, a. s.
New member of the Allianz – Slovak insurance company's Board of Directors

Ocenia najlepší príspevok z oblasti poisťovníctva
Award for the best insurance article – journalistic competition

Získali licenciu na poistenie leteckých rizík
They have gained aviation risks insurance licence

Koľko poisťovne „zatiaľ“ stál výbuch v objekte VOP Nováky?
What are the estimate insurance claim costs for the explosion case in Military Maintenance Plant in Nováky?

06

Teória a prax
Theory and practice

Slovenské špecifiká komunikácie v médiách
Slovak particularities in the media communication field

Iniciatívu smerujme do oblasti prevencie a adaptácie na nové podmienky
Initiative should be focused on the prevention and an adaptation for the new conditions

Slovenský jadrový poisťovací pool jubiluje
Anniversary of the Slovak Nuclear Insurance Pool

Rovnaké zaobchádzanie s mužmi i ženami
Equal treatment for men and women

Zmeny v zákone o povinnom zmluvnom poistení
Modifications of Motor Third Party Liability Act

O používaní podstatného mena dopad
Using of the noun „impact“

14

Sprostredkovatelia
Intermediaries

Poistenie profesijnej zodpovednosti
Professional Liability Insurance

15

Zo zahraničia
From abroad

Informácie z Európskej federácie sprostredkovateľov poistenia a zaistenia
Information from BIPAR, the European Federation of Insurance Intermediaries

S výsledkami v roku 2006 sme spokojní
Satisfaction with the year 2006 results

QBE Group za minulý rok s nárastom zisku o 36 %
QBE Group last year with 36% profit growth

16

Bude vás zaujímať
You might get interested

Štatistika požiarovosti v Slovenskej republike za rok 2006
Fire statistics for the year 2006 in the Slovak Republic

Pomôcka na riešenie nečakaných krízových situácií
Means to the solving of unexpected emergency situations (crises)

C o n t e n t s

E d i t o r i á l

V minulom čísle avizovala generálna riaditeľka Slovenskej asociácie poisťovní JUDr. Jozefína Žáková zmeny, ktoré majú posilniť vplyv asociácie v rámci inštitúcií ovplyvňujúcich finančný trh. Súčasťou je aj zmena vzťahu k verejnosti. Asociácia sa bude usilovať aktívnejšie pôsobiť na občanov – hovoriť o situácii v poisťovníctve, o jeho možnostiach, tendenciách a najmä problémoch, ktoré majú na občanov dosah. Poisťovníctvo je biznis sui generis – kvalita produktu sa neukáže hneď. Spravidla trvá roky, keď sa vyjaví – hodina pravdy nastane, keď príde na poistné plnenie. Málokde až tak platí, že čo je lacné, nie je vzácné. Aj keď je trh striktné regulovaný, je v úsilí o získanie trhového podielu sa v minulých rokoch objavovali prvky cenového alebo podmienkového dampingu, niekedy sa otáľa s poistným plnením (veď sa súdte), alebo prichádzajú na rad povestným drobným písmom vytlačené všeobecné obchodné podmienky. Určite budete súhlasiť, že v poisťovníctve je o čom hovoriť, o čom písať. Poistné rozhľady chceme profilovať tak, aby boli otvorenou tribúnou ľudí z poisťovní i z teórie, manažmentu, marketingu, ľudských zdrojov, asset manažmentu a ďalších finančných a nefinančných služieb, ktoré s poisťovníctvom súvisia. Poistné rozhľady by mohli byť ideálnym priestorom – nie sú voči verejnosti uzavreté, ale predsa len určené pre pomerne komornú komunitu – kde odznejú ostro formulované stanoviská. A i odpovede na ne.

Druhou líniou sú odborné články, ktoré ukazujú, akým smerom sa bude poisťovníctvo a jeho súčasť uberať. Nebudú to štúdie, ktoré prekvapia odborníka z konkrétneho úzkeho odboru, ale majú priniesť prehľad celému poistnému sektoru, na všetkých úrovniach rozhodovania.

Významnú časť priestoru časopisu tvorí život asociácie – odborné vzdelávacie podujatia, práca na tvorbe legislatívneho prostredia, boj proti poisťovacím podvodom. A problémová oblasť štatistik. Aj keď sa hovorí, že čísla nepustia, kvantitatívne charakteristiky poisťovníctva neboli celkom jednoznačné. Ale neraz sa z nich jednoznačne závery robili. Významným momentom je dohoda, že sa budú rešpektovať čísla, ktoré poisťovne poskytujú NBS. Budú korektné na porovnanie medzi jednotlivými poisťovňami i v čase.

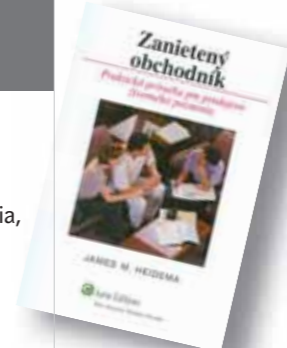
Cielavedomo sa budeme usilovať o pretlak materiálov, aby sme mohli uverejňovať len tie najlepšie, najzaujímavejšie. A snaha najvyššia – aby čo najviac poisťovacích odborníkov Poistné rozhľady nielen čítalo, ale priamo tvorilo.

Ing. Ivan Podstupka
veďúci redaktor

R e c e n z i a

James M. Heidema: Zanietený obchodník.

Praktická príručka pre predajcov životného poistenia, IURA Edition, Bratislava, 2006, 302 s., ISBN: 80-8078-115-X

Publikácia Zanietený obchodník je jedným z diel úspešného obchodníka so životným poistením Jamesa M. Heidema, ktorý sa stal jedným z členov skupiny MDRT (Million Dollar Round Table – Okrúhly stôl milionárov). Jej členovia patria medzi tri percentá najúspešnejších obchodníkov sveta. Svoje praktické skúsenosti z praxe obchodníka so životným poistením premietol do knižnej podoby. Výsledkom je kniha, ktorá nie je učebnicou, ale praktickou príručkou pre začínajúcich i skúsenejších predajcov životného poistenia.

Okrem cenným rád a skúseností autora príručka prináša konkrétne príklady z praxe, rady a návody na úspech v obchodovaní, i osvedčené postupy pri predaji životného poistenia. Neoceniteľným prínosom je know-how autora. Otvorene sa podelil o tajomstvo svojho úspechu a postupy úspešnej praxe. Prínosom príručky je záver každej časti – krátky osobný dotazník o znalostiach po prečítaní danej kapitoly, s dôrazom na vlastné potreby čitateľa, jeho prednosti i nedostatky. Príručka tak podnecuje k aktívnej spolupráci. Je plná inšpiratívnych a motivačných momentov, ktoré sa dajú efektívne zakomponovať do kariéry a dennej práce obchodníka. Doplnená je grafickým zobrazením jednotlivých systémov práce, organizačnými plánmi, návodmi na plánovanie času a schematické sledovanie osobného výkonu. K celkovej pozitívnej štruktúre prispievajú vložené fotografie s názornými zábermi, pričlenené k jednotlivým témam. V emotívne ladenom čitateľovi vzbudzujú inšpiráciu a predstavivosť. Príručka je pre potenciálnych obchodníkov, ktorí zvažujú vstup do poisťovníctva, pre začínajúcich predajcov životného poistenia i pre skúsenejších obchodníkov. Tejto koncepcii je podriadené i obsahové členenie knihy. Má desať častí, pričom každá je venovaná jednotlivým etapám, ktorými prechádzajú predajcovia životného poistenia. Prvá časť publikácie je zameraná na vznik a riešenie problémov pri vykonávaní náročnej práce obchodníka so životným poistením.

Druhá a tretia časť sú zamerané na kariéru predajcu životného poistenia a výber správnej spoločnosti, pre ktorú sa obchodník rozhodne pracovať.

Štvrtá a piata časť opisuje osobnosť obchodníka so životným poistením, jeho osobnostný a vedomostný potenciál i zmeny, ktorými počas svojej kariéry prechádza a formovaním vlastnej osobnosti sa im prispôsobuje. Autor nevynecháva podstatné vplyvy na výkon tejto profesie ako je strach s neúspechu, zlyhanie, či odmietnutie. Šiesta časť je venovaná obchodníkom so širšími skúsenosťami. Zameriava sa predovšetkým na rozvoj poisťovacej praxe, na starostlivosť o existujúcich klientov, získavanie nových kontaktov i rôzne teórie predaja poistenia. Cieľom siedmej časti je premietnutie konkrétnych scenárov a rozhovorov do praxe. Sú návodom na úspešné zvládnutie rozhovoru s rôznymi typmi potenciálnych klientov. Scenáre sú rozdelené do jednotlivých fáz stretnutia s klientom, od prvého stretnutia až po predaj a každoročný servis. Autor nezabúda na najčastejšie námietky, s ktorými sa každý predajca poistenia stretáva.

Ôsma časť obsahuje konkrétne manažérske nástroje, ktoré obchodníkom pri plánovaní času a získavaní klientov uľahčujú prácu. Autor uvádza šablóny, ktoré možno využiť pri vypracovávaní profilu klienta, pri vykazovaní týždenných či mesačných aktivít, alebo plánovač času a výkonu.

Deviata časť je zameraná na budovanie profesionality pri predaji poistenia, budovanie tímu a manažérskych postojov.

Záver publikácie zhrňa jednotlivé kapitoly a zameriava sa na súhrn krokov pri budovaní kariéry v poisťovníctve.

Publikácia nie je učebnicou. Jej cieľom nie je naučiť čitateľa teoretické koncepcie poisťovacieho poradenstva. Je praktickou príručkou, ktorej hlavným poslaním je prispieť k budovaniu úspešnej poisťovacej praxe, rozšíriť si komunikačné zručnosti pri práci s klientom, inšpirovať sa pri organizácii práce a nájsť nové podnety, myšlienky a nápady pri rozvíjaní vlastnej profesie. Jej obsah ocenia nielen sprostredkovatelia životného poistenia, ale prínosom bude i pre finančných a investičných poradcov.

Monika Vilhelmová

Jazykové okienko

Fiškálna politika alebo fiskálna politika?

V jazykovej praxi sa stretáme so spojeniami *fiškálna politika*, *fiškálny deficit*, *fiškálny rok*, niekedy však aj v podobe *fiskálna politika*, *fiskálny deficit*, *fiskálny rok*.

Vynára sa otázka, či obidve podoby prídavného mena – *fiškálny* aj *fiskálny* – sú v slovenčine správne.

Prídavné meno, o ktoré nám ide, má pôvod v latinskom slove *fiscus*, ktoré má v latinčine okrem iného význam „pokladnica“, resp. „štátna pokladnica“. Do slovenčiny sa toto slovo dostalo v podobe *fiškus*, teda so spoluhláskou *š*, ako je to aj v niektorých iných slovách prevzatých z latinčiny (a nielen z latinčiny) s pôvodnou spoluhláskovou skupinou *sk* (písanou písmenami *sc*), napr. *diškurz*, *škatuľa*, *škola*, *škorpión* a pod. (porovn. latinské slová *discursus*, *scatula*, *schola/scola*, *scorpio*). Od slova *fiškus*, ktoré sa v minulosti používalo ako neživotné podstatné meno s významom „štátny majetok, erár; štátna pokladnica“, je príponou *-álny* utvorené prídavné meno *fiškálny*. V tejto podobe sa toto prídavné meno uvádzalo už v Pravidlách slovenského pravopisu z roku 1931, v 1. zv. Slovníka slovenského jazyka z roku 1959, uvádza sa aj v najnovšom vydaní Pravidiel slovenského pravopisu z roku 2000 a v rozličných špecializovaných slovníkoch. Preto nie je dôvod od ustálenej podoby *fiškálny* so spoluhláskou *š* ustupovať v prospech podoby so spoluhláskou *s*. Odôvodnené je teda hovoriť o *fiškálnej politike*, o *fiškálnom deficite*, o *fiškálnom roku* či o *fiškálnom schodku*.

PaedDr. Matej Považaj, CSc.
Jazykovedný ústav L. Štúra SAV

Hľadáme Sprostredkovateľov poistenia

INSIA je spoločnosť, ktorá podniká v oblasti sprostredkovania poistenia na základe povolenia NBS č. EUP-000921. Vzhľadom na narastajúce aktivity hľadáme nových sprostredkovateľov poistenia.

Ponúkame :

- nových klientov do správy
- možnosť prevodu a garanciu kmeňa
- unikátny software pre profesionálnu prácu - www.insia.sk/yeti
- zmluvy so všetkými slovenskými poisťovňami
- podporu a zázemie popredného poisťovacieho makléra

Naša spoločnosť je na trhu od roku 1992. Služby poisťovacieho makléra poskytujeme právnickým osobám ako aj občanom. Pokiaľ Vás táto ponuka spolupráce s našou spoločnosťou zaujala, kontaktujte nás prosím.

Insia s.r.o.
Tel.: 041 7645 898
Mobil: 0903 500 080
0905 500 080
E-mail: info@insia.sk

Významná pozícia Slovenska v Európskej asociácii

V polovici júna sa v Štokholme konalo valné zhromaždenie Európskej asociácie poisťovní (CEA), ktorá združuje národné asociácie poisťovní. Napriek tomu, že podiel slovenských poisťovní na európskom poistnom trhu je len 0,14 percenta, zvolili vás za druhého viceprezidenta. Čomu za to možno vďačiť?

■ Prezidentská rada CEA má desať členov – prezidenta, prvého a druhého viceprezidenta, ďalších dvoch viceprezidentov a piatich členov. Funkcia druhého viceprezidenta je rotačná. O túto pozíciu sme sa uchádzali na sklonku roku 2006, náš návrh prijala predošlá prezidentská rada. V Štokholme na valnom zhromaždení ho schválilo valné zhromaždenie. Preberáme štafetu po Českej republike, ktorú v Prezidentskej rade zastupoval Ing. Vladimír Mráz.

Volebné obdobie prezidentskej rady je tri roky, to znamená, že Slovensko a ďalšie krajiny budem reprezentovať v rokoch 2007 až 2010.

Aké sú vaše právomoci a povinnosti ako 2. viceprezidenta spomedzi štyroch viceprezidentov? Bude mať v pôsobnosti určitý región, alebo isté odborné oblasti?

■ Budem reprezentovať záujmy regiónu, ktorý sa v žargóne CEA nazýva Východná Európa & ostatné krajiny. Patria sem Bulharsko, Česko, Estónsko, Chorvátsko, Maďarsko, Lotyšsko, Litva, Poľsko, Slovinsko, Slovensko, Rumunsko a Turecko.

Budete v Bruseli určité dni v mesiaci, alebo budete úradovať z Bratislavy?

■ Budem pôsobiť v Bratislave a štyrikrát do roka sa budem zúčastňovať na zasadnutiach Prezidentskej rady. Už to bude v novom sídle CEA v Bruseli, kam sa presťahovalo z Paríža. Najbližšie zasadnutie Prezidentskej rady bude 19. a 20. septembra.

O čom sa rokovalo v Štokholme? Vymykalo sa toto valné zhromaždenie z radu predchádzajúcich?

■ Agenda valného zhromaždenia bola na jednej strane štandardná – schvaľovalo sa čerpanie rozpočtu Európskej asociácie za rok 2006, rozpočet na rok 2008, uskutočnila sa spomínaná voľba členov Prezidentskej rady, voľba pokladníka a audítora CEA. Na programe boli i výnimočné body. Schvaľoval sa nový štatút CEA, čo súviselo so spomenutým sťahovaním inštitúcie do Bruselu. Je založený na belgickom práve. Prijímali sa tri nové národné asociácie – z pozorovateľov sa riadnymi členmi stali spomínané Bulharsko, Rumunsko a Chorvátsko.

Aký je praktický význam členstva Slovenskej asociácie poisťovní v Európskej asociácii?

■ Rozdelil by som to do troch rovín. Prvým je priamy a okamžitý prístup k dôležitým informáciám, ktoré sa týkajú diania v Bruseli, a ktoré sa priamo, alebo nepriamo dotýkajú európskej, a teda aj národných asociácií. Po druhé, tým, že zastupujem spomenutých dvanásť

Hovoríme s prezidentom Slovenskej asociácie poisťovní a druhým viceprezidentom Európskej asociácie poisťovní Romanom HOLČEKOM

krajín, bude tu určitá možnosť vecí pripomienkovať a ovplyvňovať. Tretia rovina je v tom, že pre Slovenskú asociáciu poisťovní i pre mňa osobne to bude nová skúsenosť, pôjde o participáciu na riadení vecí celoeurópskeho významu v oblasti poisťovníctva.

Prejavuje sa vplyv CEA na európsku legislatívu?

■ Určite áno, jej primárnym poslaním je presadzovať záujmy poisťovníctva pri úprave európskej legislatívy. V stratégii, ktorú pripravuje Prezidentská rada a schvaľuje valné zhromaždenie, má sekretariát Európskej asociácie poisťovní úlohu presadiť tieto záujmy formou lobistických aktivít.

Čo sú ďalšie priority CEA v horizonte najbližších dvoch rokov?

■ V dokumente Akčný plán na rok 2007 CEA rozdeľuje svoje aktivity, resp. oblasti záujmu na tri hlavné – tzv. všeobecné aktivity, poistenie osôb a neživotné poistenie. Do všeobecných aktivít patrí napr. Solventnosť II, II. fáza IFRS, efektívnejšia regulácia, súťažné právo, garančné schémy v poisťovníctve. V poistení osôb sa CEA venuje najmä problematike prenositeľnosti dôchodkov, asset manažmentu a mobility pacientov. V skupine neživotného poistenia sú hlavnými témami implementácia motorových direktív, odškodňovanie obetí nehôd a poistovanie katastrofických škôd a klimatických zmien. Okrem toho ako dôležitú oblasť svojho záujmu pomenováva tiež zaistenie, európske zmluvné právo, ochranu spotrebiteľa a mnohé ďalšie témy, ktorými sa denne zaoberáme aj my.

Záber CEA je teda veľmi široký a preto treba zobrať do úvahy, že plnenie akčného plánu závisí od personálneho a materiálneho vybavenia sekretariátu CEA. Preto sa dotknem aj vnútorných priorít CEA, ktorá prechádza zásadnou reorganizáciou. Orgány CEA a národné asociácie nie sú spokojné s efektívnosťou činnosti Európskej asociácie. Doteraz neboli úplne jasne stanovené priority CEA, riadenie a vnútorná komunikácia neboli silnou stránkou sekretariátu. Musíme jasne stanoviť zodpovednosť a právomoci prezidenta, generálnej riaditeľky, Prezidentskej rady, Konferencie generálnych riaditeľov národných asociácií. Tiež treba určiť štandardy a procedúry sekretariátu CEA.

So spomínaným presunom CEA z Paríža do Bruselu, ktorý súvisí najmä so znižovaním nákladov a teda s priamym pôsobením v Bruseli, takpovediac na mieste činu, je spojená aj otázka ľudských zdrojov. Nie všetci pracovníci sekretariátu boli schopní a ochotní presťahovať sa z Paríža do Bruselu, takže tu je mnoho voľných pracovných pozícií. Týmto by som rád vyzval mladých ambiciózných pracovníkov v slovenskom poisťovníctve, aby využili možnosť uchádzať sa o prácu v sekretariáte CEA. (Podrobnejšie o voľných pozíciách v tomto čísle PR na strane 18 – pozn. red.) Treba tiež vidieť, že veľké poisťovacie skupiny nie sú spokojné s doterajšou prácou a výsledkami Európskej asociácie. To je tiež významným hnacím motorom k vyššej efektívnosti práce. Pevne verím, že nová generálna riaditeľka asociácie Michaela Koller z Nemecka je so svojim vzdelaním a rozsiahlymi skúsenosťami z európskej legislatívy zárukou efektívnej spolupráce s orgánmi CEA pri naplňovaní poslania asociácie.

(ip)

Štatistika bude jednoznačná

Zo Zhromaždenia členov Slovenskej asociácie poisťovní

Zhromaždenie členov sa uskutočnilo 15. mája v City hoteli Bratislava. Prebehlo v dvoch častiach.

I. Rokovanie o aktuálnych témach regulátorom a dohľadom

Nová organizácia dohľadu

V prvej časti Zhromaždenia členov asociácie dostali priestor predovšetkým hostia. Predstavitelia dohľadu (resp. supervizora) Národnej banky Slovenska – vice-governér Ing. Martin Barto, CSc., Ing. Peter Baláž, poverení vedením Odboru povoľovacieho a konaní pred NBS, riaditeľka Odboru regulácie a metodiky riadenia rizík Mgr. Júlia Čillíková a riaditeľ Odboru dohľadacieho RNDr. Pavel Ferianc – hovorili na tému Integrovaný dohľad, organizačná štruktúra Národnej banky Slovenska a ciele dohľadu na rok 2007. Integrácia činností, ktoré do 31. decembra 2005 vykonával Úrad pre finančný trh, do činností Národnej banky Slovenska prebiehala celý minulý rok.

Od 1. februára platí nová organizačná štruktúra NBS. Úrad pre finančný trh vykonával dohľad nad kapitálovým trhom, poisťným trhom a doplnčným dôchodkovým sporením. NBS dohľadala na činnosť komerčných bánk a devízových spoločností. K integrácii sa pristúpilo pre čoraz väčšie prepojenie subjektov pôsobiacich na finančnom trhu, vyžadovalo si to zefektívniť výkon dohľadu. Jedným z dôvodov, prečo sa považovalo začlenenie ÚFT do NBS za výhodné, bol fakt, že NBS je oprávnená vydávať sekundárnu legislatívu. V súčasnosti je NBS jediným kontaktným miestom pre všetky finančné inštitúcie pôsobiace na trhu.

Informácia regulátora o zmenách v legislatíve

Generálny riaditeľ Sekcie finančného trhu Ministerstva financií SR Ing. Vladimír Dvořáček a vedúci Oddelenia finančných služieb v oblasti poisťovníctva MF SR JUDr. Dušan Katonák informovali o Hlavných legislatívnych úlohách na najbližšie obdobie.

Prípravuje sa **návrh zákona o zavedení meny euro** v Slovenskej republike a o zmene a doplnení niektorých zákonov (Generálny zákon). Obsahuje novely všetkých zákonov týkajúcich sa podnikania na finančnom trhu, ustanovuje postup pri výmene bankoviek a mincí. Duálny obeh bude 16 dní. Je nástrojom, ktorý má zabezpečiť primeranú ochranu obyvateľstva. Vplyv generálneho zákona na zákon o poisťovníctve bude iba nepatrný.

Transponuje sa smernica Rady ES/2004/113 o vykonávaní zásady rovnakého zaobchádzania medzi mužmi a ženami v prístupe k tovaru a službám a k ich poskytovaniu (tzv. **Gender smernica**). Gestorstvo pri transpozícii tejto smernice prislúcha Úradu vlády SR, MF SR vystupuje ako spolugestor. I keď existujú tendencie, aby transpozícia smernice prináležala MF SR, neprichádza to do úvahy. MF SR má v pláne použiť výnimku uvedenú v čl. 5 ods. 2 smernice, ktorá povoľuje členským štátom použiť primerané rozdiely

pri výpočte poisťného a poisťného plnenia, ak je použitie pohlavia ako určujúceho faktora podložené relevantnými štatistickými údajmi.

Príprava smernice **Solventnosť II** sa dostala do záverečnej fázy. Návrh by mal byť známy v priebehu júla 2007. Predpokladá sa, že finálne znenie bude k dispozícii až v roku 2009. Práce na implementačných opatreniach by mali začať v budúcom roku. Návrh **zákona o poisťovníctve** je logickým vyústením trendu, ktorý sa presadzuje v EÚ. Súvisí so zjednocovaním podmienok pre subjekty pôsobiace na európskom trhu.

Ambíciou nie je snaha zásadným spôsobom meniť obsah zákona, avšak je nutné zapracovať niekoľko nových ustanovení súvisiacich s implementáciou smernice o zaistení, s dohľadom nad poisťovňami v skupine a s právnou úpravou outsourcingu. Taktiež je potrebné vykonať niekoľko zmien, aby sa odstránili nedostatky, ktoré pretrvávajú na poisťnom trhu, zadefinovať poisťovaciu a zaistovaciu činnosť a upraviť systém vnútornej kontroly a auditu v poisťovniach. Poisťovne, ktoré sa rozhodnú vykonávať fakultatívne zaistenie v určitom obmedzenom rozsahu, by mali mať nižšie požiadavky na požadovaný kapitál, garančný fond a pod.

V návrhu zákona sú definované činnosti, ktorých výkon nebude možné zveriť inej osobe. Tieto činnosti, keďže sú pre poisťovaciu činnosť kľúčové, bude musieť vykonávať poisťovňa. Všetky činnosti, ktoré bude chcieť poisťovňa zveriť inému subjektu budú podliehať notifikačnej povinnosti. NBS bude mať právo žiadosť zamietnuť.

Pre budúcu implementáciu pravidiel Solventnosti II sa systém vnútornej kontroly upravuje priamo v zákone. Každá poisťovňa si bude musieť vedieť identifikovať riziká. Systém vnútornej kontroly neznamena, že kontrolný útvar v rámci poisťovne by mal posudzovať jednotlivé porušenia zákona, ale musí byť nastavený tak, aby bol schopný identifikovať riziká systémového zlyhania. Kontrola by teda mala byť súčasťou riadenia každého organizačného útvaru v rámci poisťovne a jej efektívnosť by mal monitorovať útvar interného auditu.

Diskusia

– Mgr. Júlia Čillíková (NBS) informovala, že spoločne s MF SR má NBS v pláne pripraviť pre poisťovne prezentáciu k návrhu zákona o poisťovníctve, aby sa medzirezortné pripomienkové konanie využilo čo najlepšie. V súvislosti s transpozíciou Gender smernice informovala prítomných, že všetkým poisťovniam príde list s požiadavkou na predloženie používaných úmrtnostných tabuliek.

– Aplikácia čl. 5, ods. 2 Gender smernice si vyžaduje, aby členský štát informoval Európsku komisiu o tom, že sa chystá predmetný článok využiť. Zástupcovia MFSR uviedli, že berú na seba túto povinnosť a zabezpečia, aby bola EK s týmto faktom oboznámená.

– Ing. Vladimír Dvořáček (MF SR) informoval prítomných o Návrhu koncepcie ochrany spotrebiteľa v oblasti finančných služieb, zabezpečenia finančného vzdelávania a regulácie sprostredkovateľskej a poradenskej činnosti na finančnom trhu. Je možné pripomienkovať ju v rámci medzirezortného pripo-

Predsedačský stôl. Zľava generálna riaditeľka SLASPO JUDr. Jozefína Žáková, prezident asociácie PaedDr. Roman Holček, viceguvernér NBS Ing. Martin Barto, CSc., a viceprezident SLASPO Ing. Juraj Lelkes

Rozhovor pred začiatkom rokovania. Zľava JUDr. Jozefína Žáková, zástupkyňa výkonného riaditeľa Slovenskej kancelárie poisťovateľov Ing. Lýdia Blažeková, výkonný riaditeľ Slovenskej kancelárie poisťovateľov JUDr. Imrich Fekete, CSc., a Roman Holček

Generálny riaditeľ Sekcie finančného trhu Ministerstva financií SR Ing. Vladimír Dvořáček

mienkového konania od 21. mája 2007.

– Generálna riaditeľka SLASPO JUDr. Jozefína Žáková predložila členom na zváženie prípadnú možnosť usporiadať rokovanie prezidiálneho výboru a valného zhromaždenia CEA na Slovensku v čase, keď bude Slovensko predsedať Európskej únii. Ide o zaužívanú prax asociácií zastupujúcich v CEA staršie členské krajiny EÚ. Takéto podujatie je značne finančne náročné, ale mohlo by znamenať zviditeľnenie slovenského poisťného sektora.

– Poisťovne majú možnosť investovať prostriedky technických rezerv aj do inej meny, ako je mena, na ktorú znejú záväzky poisťovne, ale len do určitého limitu. Pri investičnom životnom poistení by bolo vhodné tento limit zvýšiť, avšak len za predpokladu, ak by mali poisťovne možnosť investovať technické rezervy do derivátov s cieľom predísť kurzovému riziku. Účastníci žiadajú riešiť to v zákone o poisťovníctve.

II. Vnútorne otázky asociácie

Druhá časť rokovania zhromaždenia členov bola venovaná vnútorným otázkam asociácie.

Správu o činnosti asociácie za uplynulý rok predniesol prezident asociácie PaedDr. Roman Holček. Stručne zhrnul výsledky práce asociácie a aktivity jednotlivých sekcií za rok 2006. Informoval o aktuálnom vývoji vo veci daňových úľav v životnom poistení, ktoré nepatria medzi priority vlády na najbližšie ob-

dobie. Absolútnou prioritou sa stalo zavedenie eura. Zhromaždenie členov schválilo správu kontrolnej komisie Slovenskej asociácie poisťovní z previerky hospodárenia za rok 2006. Schválilo aj čerpanie rozpočtu Slovenskej asociácie poisťovní za rok 2006.

Hlavné výsledky analýzy činnosti asociácie stručne zhrnula generálna riaditeľka JUDr. Jozefína Žáková (pozri článok Slovenská asociácia poisťovní v roku 2007, Poistné rozhľady 1/2007, s. 2). a Zhromaždenie členov ju schválilo bez pripomienok.

V súvislosti s ochranou spotrebiteľa navyše zdôraznila, že riešenie sťažností a ochrana spotrebiteľa sa stali jednou z priorit NBS a MF SR a že tejto téme sa venovala aj sektorová analýza Svetovej banky, ktorá sa vykonávala na území Slovenska začiatkom roku 2007. JUDr. Žáková spomenula, že vo viacerých štátoch už existujú inštitúty ombudsmana, napr. v Rakúskej asociácii poisťovní je ombudsman pre riešenie sťažností priamo zamestnancom asociácie. V Nemecku pôsobí pri orgáne dohľadu.

Štatistické údaje a ich štruktúra

NBS a Slovenská asociácia poisťovní sa dohodli, že asociácia bude používať štatistické dáta, ktoré poisťovne poskytujú NBS na základe opatrenia NBS č. 8/2006 o predkladaní výkazov poisťovňami a pobočkami zahraničných poisťovní. Dáta sa budú poskytovať podľa jednotlivých poisťovní alebo kumulovane za celý trh. Členské poisťovne súhlasili s úpravou štruktúry štatistických údajov, ktoré NBS poskytuje asociácii nad rámec pôvodného písomného súhlasu poisťovní. Štatistické údaje sa budú poskytovať členským poisťovňam v plnom a médiám v obmedzenom rozsahu.

Odznelo v diskusii

– Kooperatíva poisťovňa, a. s., Komunálna poisťovňa, a. s., a Kontinuita poisťovňa, a. s., oznámili, že od 26. mája 2007 budú ich názvy obsahovať spoločný názov „Vienna Insurance Group“ ako výraz príslušnosti k tejto finančnej skupine.

– Problém definície „novej produkcie“ mohol byť vyriešený dohodou o používaní definície CEA ako sumy všetkých upísaných zmlúv mínus storná.

– Niektoré poisťovne navrhovali, aby súčasťou vykazovaných dát boli aj údaje za povinné zmluvné poistenie motorových vozidiel a havarijné poistenie. Tieto údaje môžu byť k dispozícii, je však nutný súhlas členských poisťovní na poskytnutie dodatočných údajov od NBS. Všetci členovia zhromaždenia jednomyselne odobrili úpravu štruktúry štatistických údajov, ktoré poskytuje NBS.

– Štatistické údaje z NBS majú veľkú vypovedaciu hodnotu, ale pre manažérske riadenie poisťovní prichádzajú veľmi neskoro. Preto členské poisťovne poverili SLASPO operatívnym zhromažďovaním vybraných štatistických údajov tak, aby boli k dispozícii do jedného mesiaca po ukončení príslušného štvrťroka. Odznela aj reálna obava, že ak niektorá z poisťovní nedodá potrebné údaje načas, štatistika nebude použiteľná pre určenie reálneho podielu na trhu.

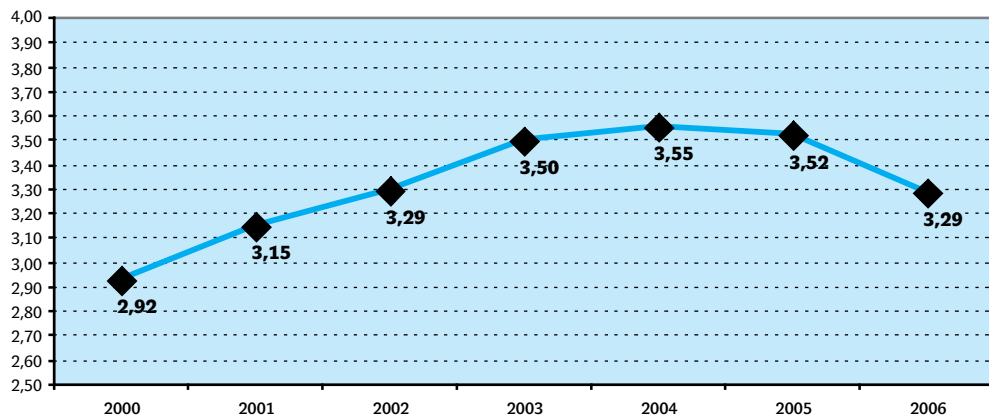
slovenského poistného trhu

Slovenský poistný trh zaznamenal v priebehu roka 2006 mierny rast. Štatistické ukazovatele dosiahnutých výsledkov okrem prirodzeného vývoja trhu (napríklad v poistení zodpovednosti za škody spôsobené prevádzkou motorových vozidiel) ovplyvnili aj metodické zmeny. To v niektorých prípadoch obmedzuje až znemožňuje porovnávanie dosiahnutých výsledkov v časových radoch.

Zavedením Medzinárodných účtovných štandardov (IAS) do účtovníctva poisťovní a uplatňovaním Medzinárodných štandardov pre finančné výkazníctvo (IFRS) sa stal neporovnateľným ukazovateľ predpísaného poistného.

Od roku 2006 sa do predpisu poistného nepočítajú sumy, ktoré platia klienti poisťovniam na základe tzv. investičných zmlúv, t. j. produktov poisťovní, ktoré nie sú spojené s významným rizikom na strane poisťovne. Tento faktor významne ovplyvnil ukazovateľ predpísaného poistného v životnom poistení. Do predpisu poistného sa nezapočítavajú ani priznané bonusy a zľavy na poistnom, poskytnuté podľa poistných podmienok poisteným. Tento faktor sa prejavil najmä na výške predpísaného poistného v neživotnom poistení.

Vývoj podielu predpísaného, resp. technického poistného na HDP v rokoch 2000 – 2006 (v %)

Aby bolo možné ukázať kontinuálny vývoj poistného trhu zaviedla Národná banka Slovenska pojem „technické poistné“. Vyjadruje približne objem predtým (do roku 2005) vykazovaného predpísaného poistného. Technické poistné je v Správe o výsledkoch analýzy slovenského finančného sektora za rok 2006, ktorú publikovala Národná banka Slovenska dňa 3. 5. 2007 definované ako cena, ktorá bola dojednaná v jednotlivých poistných zmluvách bez ohľadu na spôsob ich finančného vykazovania.

Ďalšou metodickou zmenou, ktorú do hodnotenia vývoja poisťovníctva zaviedla Národná banka Slovenska, je nahradenie vykazovania výsledkov na základe poistných odvetví definovaných zákonom č. 95/2002 Z. z. vykazovaním na základe skupín poistenia podľa jednotlivých rizík. Novým výkazníctvom vznikli v životnom poistení štyri a v neživotnom poistení 11 skupín poistenia.

Podiel na HDP

Napriek sústavnému zvyšovaniu predpísaného, resp. technického poistného v priebehu uplynulých piatich rokov jeho podiel na HDP stagnuje, resp. za posledné dva roky klesol z najvyššej hodnoty 3,55 percenta na 3,29 percenta. Tam sa nachádzal už v roku 2002. Tento vývoj je dôsledkom pomalšieho rozvoja poistného trhu i rýchleho rastu HDP v posledných rokoch. V roku 2006 HDP (v bežných cenách) vzrástol oproti roku 2005 o 11,2 percenta, kým technické poistné iba o 3,8 percenta.

Poisťovne

K 31. 12. 2006 pôsobilo v Slovenskej republike 25 domácich poisťovní, z toho šesť životných, štyri neživotné a 15 univerzálnych.

Základné imanie poisťovní k 31. 12. 2006 predstavovalo 14,073 mld. Sk. Hodnota základného imania oproti predchádzajúcemu roku vzrástla o 979 mil. Sk, t. j. o 7,4 percenta.

Poisťovne v Slovenskej republike dosiahli v roku 2006 celkový hospodársky výsledok pred zdanením – zisk v sume 4,4 mld. Sk. V porovnaní s rokom 2005 (2,7 mld. Sk) je to o 1,7 mld. Sk, t. j. o 62 percent viac. Zlepšenie hospodárskeho výsledku odvetvia sa dosiahlo najmä vďaka Allianz-Slovenská poisťovňa, ktorá svoj hospodársky výsledok medziročne zvýšila z 1,171 mld. Sk na 2,648 mld. Sk.

Životné poistenie

Životné poistenie v roku 2006 pokračovalo vo svojej rastovej tendencii podobne ako v minulom období. V tejto súvislosti však treba poznamenať, že v rámci vy-

kazovania štatistických údajov došlo k zmene metodiky, ktorá neumožňuje úplne korektnú medziročnú komparáciu. Do konca roku 2005 bolo predpísané poistné vykazované podľa slovenských účtovných štandardov. V dôsledku legislatívnej zmeny, a na to nadväzujúcej metodické úpravy, sa údaje za rok 2006 vykazujú v súlade s Medzinárodnými štandardmi pre finančné výkazníctvo (IFRS). Podľa nich je za poistné zmluvy možné považovať iba zmluvy kryjúce významné riziko, čo malo, samozrejme, podstatný vplyv na vykazovanie predpísaného poistného. Národná banka Slovenska, s ktorou Slovenská asociácia poisťovní zdieľa štatistické údaje, vykazovala v minulých rokoch štatistické údaje v členení podľa poistných odvetví, tak ako ich definuje zákon o poisťovníctve. Keďže sa zmenilo vykazovanie, pristúpila NBS aj k zmene v členení nie podľa poistných odvetví, ale podľa rizík, ktoré majú jednotlivé druhy poistenia.

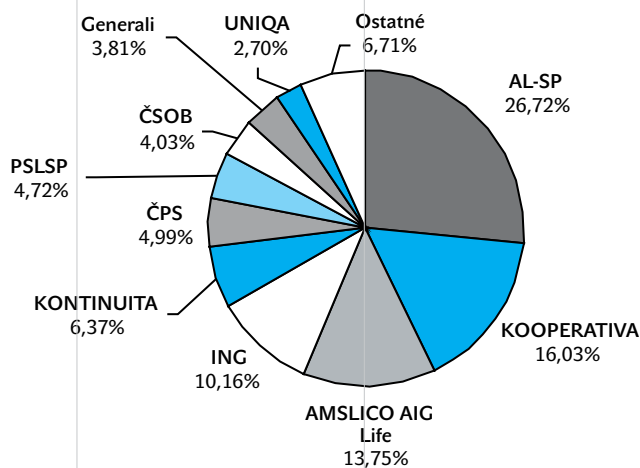
Do predpisu poistného sa v zmysle výkazníctva podľa IFRS zahŕňa súčet predpísaného poistného za produkty klasifikované podľa IFRS ako poistné zmluvy, vrátane poistení unit-linked podľa IFRS poistné zmluvy a pripoistení. V životnom poistení mala zmena vplyv na tie životné poistenia, ktoré kryli malé riziko a boli orientované viac na sporenie.

Aby sa dosiahla aspoň približná porovnateľnosť medziročných údajov, bude sa používať pojem tzv. „technické poistné“, ktoré možno chápať ako cenu dojednanú na jednotlivých poistných zmluvách bez ohľadu na spôsob ich vykazovania. Do predpísaného poistného bolo zahrnuté aj poistné za produkty klasifikované podľa IFRS ako investičné zmluvy, vrátane predpísaného poistného za Unit-linked poistenia, podľa IFRS investičných zmlúv. Pod termínom „predpísané poistné“ je preto potrebné rozumiť „technické poistné“.

Pri vykazovaní technického poistného chápaného ako súčet predpísaného poistného za produkty klasifikované podľa IFRS ako poistné zmluvy, predpísaného poistného za produkty klasifikované podľa IFRS ako investičné zmluvy a pripoistení dosiahol predpis v minulom roku úroveň 25,503 mld. Sk.

Pri vykazovaní podľa IFRS štandardov však predpis klesol na 23,174 mld. Sk, pretože sa abstrahovalo od tzv. investičných zmlúv.

Predpísané poistné v životnom poistení v roku 2006 dosiahlo 25,503 mld. Sk. Oproti roku 2005 ide o nárast o takmer 3,5 mld. Sk. I keď údaje za roky 2005 a 2006 nemožno celkom porovnávať, dá sa konštatovať, že predpísané poistné vzrástlo o vyše

15 percent. To podčiarkuje dynamiku rastu životného poistenia za posledné roky. Tempo rastu predpisu v životnom poistení sa zrýchlilo a bolo o 2,4 percentuálneho bodu vyššie ako v predchádzajúcom období.

Najvyšší objem predpísaného poistného v životnom poistení na úrovni 6,814 mld. Sk dosiahla Allianz - Slovenská poisťovňa, a. s., s podielom na celkovom predpise 26,72 percenta. Druhý najvyšší podiel na predpise vykázala KOOPERATIVA poisťovňa, a. s., ktorá uzavrela poistné zmluvy v súhrnnej hodnote 4,087 mld. Sk. Jej podiel predstavuje 16,03 percenta. Tretiu priečku na trhu podľa predpísaného poistného obsadila spoločnosť AMSLICO AIG Life poisťovňa, a. s., s predpisom 3,506 mld. Sk a percentuálnym podielom 13,75 percenta. Vyše desať percentný podiel na trhu dosiahla aj ING poisťovňa, a. s., s predpísaným poistným 2,592 mld. Sk. Päťicu poisťovní s najväčším podielom na trhu uzatvára Kontinuita poisťovňa, a. s., ktorá získala 6,37 percenta trhu s predpísaným poistným 1,624 mld. Sk.

Trh životného poistenia možno stále považovať za dosť výrazne koncentrovaný. Len štyri spoločnosti z 25, ktoré pôsobili na trhu v minulom roku, mali trhovú podiel vyšší ako desať percent a iba jedna ďalšia poisťovňa vyšší ako päť percent. Päť spoločností teda ovláda vyše 73 percenta trhu. Deviatim spoločnostiam sa podarilo získať trhovú podiel pohybujúci medzi 1 – 5 percentami a až 11 poisťovní malo podiel na trhu menší ako jedno percento.

Podiel na trhu v životnom poistení

Podiel životného poistenia na celkovom predpísanom poistnom sa po výraznom náraste v roku 1999 dostal nad hranicu 40 percenta z celkového predpísaného poistného. Túto hranicu je možné chápať ako isté minimum, pod ktorú podiel životného poistenia na celkovom predpísanom poistnom za posledných šesť rokov neklesol, ale osciluje tejto hodnoty. K zmene došlo v priebehu posledných dvoch rokov, keď

podiel životného poistenia na celkovom predpísanom poistnom dosiahol 42,5 percenta v roku 2005 a 47,4 percenta v roku 2006. Na tomto raste sa významnou mierou podpísalo zavedenie daňových úľav pre produkty životného poistenia. Výrazný skok v číslach za rok 2006 spôsobila okrem daňových úľav aj spomínaná zmena metodiky.

Neživotné poistenie

Predpísané poistné

Celkové predpísané poistné v neživotnom poistení dosiaholo v roku 2006 28,253 mld. Sk. Na celkovom predpísanom poistnom sa podieľalo vyše 52 percentami. Podľa predpísaného poistného v neživotnom poistení lídrom na trhu naďalej zostáva Allianz – Slovenská poisťovňa, a. s., s podielom 39,29 percenta (11,099 mld. Sk). Na ďalších dvoch pozíciách v poradí neboli rovnako oproti roku 2005 zmeny. Druhý najvyšší podiel na trhu podľa predpísaného poistného v neživotnom poistení má KOOPERATIVA poisťovňa, a. s., s podielom 25,36 percenta, predpis poistného bol 7,164 mld. Sk. Na treťom mieste zostáva Česká poisťovňa – Slovensko, a. s., s podielom 8,24 percenta a dosiahnutou výškou predpísaného poistného v neživotnom poistení 2,328 mld. Sk.

Koncentráciu trhu v neživotnom poistení možno charakterizovať ako vysokú. Takmer ¾ trhu ovládali tri poisťovne, pričom dve z nich mali podiel na trhu vyšší ako 25 percent. Z celkového počtu 20 poisťovní poskytujúcich neživotné poistenie päť poisťovní v tomto segmente ovláda vyše 83 percent trhu.

Podľa podielu druhov poistenia na celkovom predpísanom poistnom v neživotnom poistení takmer 35 percent tvorí povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla (PZPMV), takmer 30 percent poistenie škôd na pozemných dopravných prostriedkoch, 22 percent poistenie majetku a vyše päť percent všeobecné poistenie zodpovednosti za škody.

Technické rezervy

Štruktúra technických rezerv

K 31. 12. 2006 poisťovne vytvorili brutto technické rezervy takmer 107 mld. Sk. Medziročný rast je o takmer 17 percent. Z toho v životnom poistení boli vytvorené technické rezervy 75 mld. Sk, čo je 70,4 percenta na celkových rezervách. V neživotnom poistení presahujú 31 mld. Sk., čo predstavuje takmer 29,6 percenta celkových rezerv. V porovnaní s minulým rokom vzrástli technické rezervy v životnom poistení o 13,69 percenta v neživotnom poistení o 23,9 percenta.

Prehľad technických rezerv neživotného poistenia za rok 2006 podľa druhov technických rezerv (v tis. Sk)

Netto technické rezervy (bez podielu zaistovateľa) boli cca 98 mld. Sk, čo predstavuje medziročný nárast o 16,8 percenta. Netto rezerva na životné poistenie medziročne vzrástla o 13,4 percenta a netto rezerva na neživotné poistenie vzrástla o 28,19 percenta. Spôsobil to najmä nárast predpísaného poistného v životnom poistení.

Ukážkový outdoorový seminár

Snímka archív

Ukážkový outdoorový tréning bol témou dvojdňového seminára v Banskej Štiavnici, na ktorom sa koncom mája zúčastnili členovia Sekcie Ľudské zdroje a publikačná činnosť. Cieľom tohto stretnutia bolo nielen predstavenie a prezentácia ponúkaných aktivít spoločnosti Štúdio zážitku, ale aj neformálne stretnutie členov sekcie, aby sa posilnili vzťahy a zdokonalila spolupráca. Spoločnosť Štúdio zážitku je vzdelávacia organizácia zameraná na rozvoj pracovných skupín a diagnostiku v oblasti komunikácie, tímovej spolupráce, tvorivého riešenia problémov a riadenia pracovných tímov. Spoločnosť pre účastníkov pripravila zaujímavý program. .

Počas dvoch dní si účastníci ukážkového tréningu vyskúšali rôzne outdoorové aktivity ako ICE BREAKERS, KORÝTKA, SLEPÝ ŠTVOREC, či zahratie a nafilmovanie TELENOVELY. Ukážkové aktivity boli zamerané na tvorbu stratégie, rozdelenie úloh, komunikáciu, vzájomnú spoluprácu, riadenie skupiny, aktívnu účasť členov v tíme a riešenie problémov, tímovú spoluprácu, rozdelenie rolí, kreativitu, schopnosť viesť ľudí, kreativnosť a ochotu prijímať výzvu.

Na účastníkoch bolo vidieť nadšenie, aktívne zapájanie do úloh, entuziazmus. Po každej ukončenej aktivite sa spoločne analyzovalo „prežitie“, t. j. podelili sa o svoje pocity, dojmy. Rozoberali skúsenosti, použité stratégie v konkrétnej úlohe, rozdelenie úloh a časové naplánovanie, pozitívna a negatívna svojich riešení a roly v tíme. Všetci zhodnotili ukážkový tréning ako pozitívny zážitok a príjemnú skúsenosť.

Ing. Ivana Fajčíková

Zakladanie užitočnej tradície

Stretnutie právnikov členských poisťovní asociácie

Slovenská asociácia poisťovní zorganizovala v júni dvojdňové stretnutie právnikov členských poisťovní v Trenčíne. Pozvanie prijali aj kolegovia z Českej asociácie poisťovní.

Rokovanie otvorila generálna riaditeľka asociácie JUDr. Jozefína Žáková. Informovala o najaktuálnejších úlohách do konca roka 2007. Zamerala sa aj na riešenie sťažností klientov a sporov medzi poisťovňami a klientmi poisťovní, o ktorých treba začať urýchlene diskutovať.

Výkonný riaditeľ Slovenskej kancelárie poisťovateľov JUDr. Imrich Fekete, CSc., hovoril o presadzovaní 5. motorovej smernice do národného zákonodarstva. Pripomenul všetky motorové smernice, ktoré mali vplyv na vývoj zákona o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla.

Zaujímavé boli nesporne aj vystúpenia JUDr. Mária Tuchschera z ministerstva vnútra na tému ochrany legalizácie príjmov z trestnej činnosti a financovania terorizmu a JUDr. Moniky Mosejovej z Národnej banky Slovenska o ochrane osobných údajov v podmienkach vykonávania poisťovacej činnosti.

Hlavnými témami druhého rokovacieho dňa bolo sprostredkovanie poistenia a presadzovanie európskej legislatívy do zákonodarstva v Česku a na Slovensku. JUDr. Zuzana Macková (Allianz-SP), JUDr. Mária Eliášová (Česká poisťovňa Slovensko) a Mgr. Ilja Sulík (Koooperativa) informovali o právnych aspektoch spolupráce medzi poisťovňou a poisťovacím maklérom, ich postavení a úprave, o problematike zápisu a zrušenia zápisu sprostredkovateľov v registri NBS a o prevode kmeňa a správy poisťných zmlúv medzi sprostredkovateľmi. O presadzovaní európskej legislatívy v Česku informoval člen legislatívnej sekcie Českej asociácie poisťovní JUDr. Karel Kopecký. O tej istej problematike na Slovensku hovoril pracovník Ministerstva financií SR Ing. Emil Matko.

Dvojdňové rokovanie sa ukončilo témou rekodifikácie Občianskeho zákonníka a potrebou prijatia novej právnej úpravy poisťnej zmluvy.

Účastníci stretnutia právnikov vyhodnotili stretnutie na základe dotazníka (termín, výber miesta, výber tém, úroveň prednášajúcich, zmysel pripravovať aj budúcnosti, negatíva podujatia). Považujú ho za úspešné a pre ďalšiu prácu prospešné. Stretnutia právnikov členských poisťovní asociácií by sa podľa účastníkov trenčianskeho podujatia mali stať tradíciou a uskutočňovať by sa mali aspoň raz ročne.

Trenčianske stretnutie bolo pôdou pre milú udalosť. Generálna riaditeľka asociácie JUDr. Jozefína Žáková pomyselnými paragrafmi pokrстила knihu JUDr. Imricha Feketeho, CSc. Občiansky zákonník – Komentár. Publikácia obsahuje dôsledný rozbor jednotlivých ustanovení občianskeho kódexu. Mimoriadne možno oceniť, že pri každom ustanovení sa skúma prepojenie medzi Občianskym zákonníkom a Obchodným zákonníkom.

(md)

Vyššie storočná história

Rakúska asociácia poisťovní má rozsiahle kompetencie

Generálna riaditeľka Slovenskej asociácie poisťovní
JUDr. Jozefína Žáková
a JUDr. Milan Daráš
podnikli pracovnú návštevu
rakúskej asociácie poisťovní –
Verband der Versicherungs-
unternehmen Österreichs
(VVO).

Jej generálny tajomník
Dr. Louis Norman-Audenhove
ich oboznámil s jej organizáciou
a prácou.

Moderný lobing

Asociácia je dobrovoľné združenie poisťovateľov, ktorého existencia priamo nevyplýva zo žiadneho zákona alebo inej právnej normy. Asociácia je platforma pre odborné združovanie poisťovateľov, ktorí sú v Rakúsku povinne členmi Rakúskej hospodárskej komory. Moderným efektívnym lobingom a rozsiahlymi službami spoluvytvára úspešnú cestu rakúskeho poisťovníctva. Asociácia je v otázkach poisťovníctva prvým komunikačným partnerom pre rozhodujúcich politikov, inštitúcie a verejnosť. Svoj vplyv využíva na vytvorenie pozitívnych rámcových podmienok pre svojich členov. Bola založená v roku 1899. Združuje poisťovateľov, ktorým patrí 100 percent poistného trhu Rakúska. Jej úlohou je ochrana a podpora spoločných záujmov členských poisťovní v rámci rakúskeho hospodárstva. Nastoluje spoločné požiadavky a postoje v ekonomike a zákonodarstve, zastupuje spoločné záujmy poisťovní navonok. Podporuje spoluprácu s národnými a medzinárodnými inštitúciami v zmysle ochrany záujmov členov.

Aj evidencia vozidiel

Zaoberá sa záležitosťami zmluvného poistenia na medzinárodnej úrovni; sú to úlohy vyplývajúce z prístúpenia

rakúskeho poisťovníctva k Uniform Agreement between Bureaux (Londýnsky dohovor) a na druhej strane z úloh vyplývajúcich pri krytí škôd motorových vozidiel, ktoré nie sú evidované v Rakúsku (hraničné poistenie). Asociácia plní úlohy vyplývajúce zo spolkového zákona na ochranu obetí dopravných nehôd (zák. č. 322/77 v platnom znení), ako aj zákona o povinnom zmluvnom poistení motorových vozidiel (zák. č. 651/94). Zabezpečuje evidenciu motorových vozidiel, pridelenie evidenčných čísel motorovým vozidlám, vystavuje technické preukazy a potvrdenie o technickej kontrole, resp. stave motorových vozidiel. Týmto sa dosahuje stopercentná poistenosť motorových vozidiel. Dá sa povedať, že rakúska asociácia má delegované aj funkcie, ktoré má u nás Slovenská kancelária poisťovateľov a Policajný zbor.

Ombudsman

Rakúska asociácia zabezpečuje spoločný postup členov v oblasti zvýšeného rizika, zábrany škôd, znižovania škodovosti, predchádzania a objasňovania poisťovacích podvodov. Poskytuje služby, ktoré sú v záujme poisťovníctva pri automatickom spracúvaní dát a informačných techník v oblastiach životného a neživotného poistenia, ale aj na úseku hospodárskej vedy a znižovania škodovosti.

Spracováva sťažnosti, a to tak, že sprostredkúva spojenie medzi sťažovateľom a dotknutým členom. Pracovník asociácie má funkciu ombudsmana pre sťažnosti. Pri asociácii nie je zriadený žiaden Stály rozhodcovský súd. Vypracúva plány a programy a vedie mediálne kampane na zlepšenie informovanosti o poisťovníctve. Zabezpečuje vzdelávanie členov, ale aj vzdelávanie tých, ktorí nie sú činní v poisťovníctve so zameraním na spojenie vedy a praxe.

Asociácia uzatvára kolektívne zmluvy s patričným zastupovaním záujmov strán kolektívnej zmluvy. Vzťahujú sa na všetkých zamestnancov podľa Zákonníka práce s výnimkou členov predstavenstva a prokuristov, na všetkých pracovníkov vonkajšej služby a pomocný personál. Kolektívne zmluvy sú platné pre celé územie Rakúska a pre všetkých členov asociácie vrátane pobočiek doma a v zahraničí.

(jz, md)

Hodnoty asociácie

■ Politická nezávislosť

Asociácia je politicky a svetonázorovo neviazaná, je zástancom voľného trhu a súťaže.

■ Integrita a diskretnosť

Asociácia a jej spolupracovníci sú seriózní, spoľahliví a čestní; toto platí rovnako voči členom, ako aj voči verejnosti a kolegom. Úspech asociácie spočíva vo férovej a zodpovednej práci.

■ Hospodárske konanie

Podnecuje aktivity na zabezpečenie podniku, usiluje sa o ochranu životného prostredia.

■ Pripravenosť na výzvy

Ako vrcholová organizácia poisťovníctva sa prezentuje vynikajúcimi výkonnosťami. Zastupuje celú poisťovaciu brandžu a je si vedomá, že je v centre pozornosti verejnosti.

■ Sebaisté a otvorené vystupovanie

Preukazuje primerané sebavedomie navonok. Vystupuje priateľsky, motivovane a otvorene, demonštruje profesionalitu a kompetentnosť.

v poisťovníctve

Vývojové trendy v poisťovníctve boli témou medzinárodnej vedeckej konferencie, ktorú usporiadala Katedra poisťovníctva Ekonomickej univerzity v Bratislave 7. júna v Senci.

Vedúca katedry Anna Majtánová v úvodnom vystúpení pripomenula, že poisťovníctvo spoľahlivo odráža silu jednotlivých ekonomík na makroúrovni. Je to mimoriadne dôležité odvetvie každej trhovej ekonomiky. Rýchlo vyvíja legislatíva, ktorej sa musia účastníci poisťného trhu prispôbovať. Tiež sa treba adaptovať na meniace sa podmienky podnikania. Zjednocuje sa európsky poisťný trh, prehlbujú sa globálne trendy, najmä integrácia a uvoľnenie trhov.

S príspevkami vystúpili dve desiatky popredných odbor-

níkov z teórie a praxe zo Slovenska, Českej republiky a Poľska.

Hana Filipczyková z Ostravskej univerzity hovorila **o poisťovníctve ako segmente finančného trhu**. Poisťovne obvykle investujú dočasne voľné finančné prostriedky do cenných papierov s pevne stanoveným úrokom, tradičných druhov akcií, nehnuteľností, umeleckých diel a poskytovania hypotekárnych úverov. V ČR je investovanie poisťno-technických rezerv upravené zákonom o poisťovníctve. Najmenej 30 percent priemerného stavu finančného umiestnenia sa musí uložiť v pokladničných poukážkach, dlhopisoch vydaných v ČR, depozitách, depozitných certifikátoch alebo obligáciách vydaných bankou alebo pobočkou zahraničnej banky, ktorá dostala od Českej národnej banky povolenie pôsobiť na území ČR. Vo všeobecnosti sa spôsob investovania poisťno-technických rezerv odvíja od investičných pravidiel a tiež od charakteru a skladby rezerv poisťovne.

Zuzana Krátka (Ekonomická univerzita v Bratislave) vystúpila na tému **Poisťiteľnosť rizika informačných a komunikačných systémov (ICS)**. V poisťovníctve je efektívnym manažmentom rizík ICS nevyhnutnosťou. Poisťovne musia riešiť nielen bezpečnosť svojich vlastných informačných a komunikačných systémov, ale ohodno-

covať riziká spojené s informačnými systémami svojich klientov. Riziko ICS sa chápe ako funkcia pravdepodobnosti, s akou dôjde pôsobením konkrétnej hrozby k narušeniu dôvernosti, integrity a dostupnosti informácií v dôsledku poškodenia alebo zničenia informačno-komunikačných aktív a výška potenciálnych škôd. Hrozbu môže predstavovať človek, prírodná katastrofa, vplyvy techniky a iné. Dopyt na trhu krytia rizík ICS tvoria užívatelia ICS, poskytovatelia služieb (krytie zodpovednosti za poskytované služby) a poskytovatelia služieb na vlastných serveroch. Záverom je, že hoci boli prvé skúsenosti s poisťením rizík ICS spojené s množstvom komplikácií, toto odvetvie má obrovský potenciál. Tento produkt si hospodárska realita žiada čoraz nástojčivejšie.

Peter Marko z Ekonomickej univerzity v Bratislave sa zaoberal na fakt, že poisťovne a zaistovne sú v poslednom čase konfrontované **s rizikom škôd veľkého rozsahu spôsobených veľkými prírodnými katastrofami**. Takéto udalosti majú negatívny vplyv nielen v postihnutom regióne, ale majú širší dosah aj na celé hospodárstvo, ba i v medzinárodnom rozsahu. Poisťný trh je značne globalizovaný, veľké poisťovne a zaistovne preberajú riziká od klientov z celého sveta. Preto sa udalosti neprejavujú len na výsledkoch jednotlivých poisťovní, ale v celom poisťnom sektore. Jedna z možností ako zachovať poisťiteľnosť veľkých katastrofických rizík je využitie katastrofických dlhopisov. Tie však nemajú dlhú tradíciu, pretrváva k nim nedôvera a stále sa prijímajú ako neštandardná forma transferu rizika. Prekážkou sú aj vyššie transakčné náklady a pomerne vysoká miera regulácie a dohľadu v sektore. V blízkej budúcnosti nie je pravdepodobné, že by sekuritizácia poisťných rizík nahradila klasické zaistenie, využitie katastrofických dlhopisov však môže byť spôsobom ako doplniť kapacitu zaistného trhu pri výskyte veľkej katastrofickej udalosti.

Generálna tajomníčka Slovenskej asociácie poisťovní Jozefína Žáková hovorila o uplatnení princípu jednotného rizika. Poukázala na klasifikáciu poisťných odvetví podľa zákona o poisťovníctve a úskaliach použitia jednotnej klasifikácie v SR. Máme jednotnú klasifikáciu poisťní s Európskou úniou v zákone o poisťovníctve, ale v zmluvnom práve stále hovoríme socialistickým jazykom (ešte platí Občiansky zákonník z roku 1964). Nový zákon o poisťnej zmluve, ktorý je dôležitý pre právnu istotu zmluvných strán, je pripravený, ale neprijatý. JUDr. Žáková vo vystúpení tiež upozornila, že u nás štát nehrá primeranú rolu v životných poisťeniach, 3. pilier nemá jasnú podporu. A to na rozdiel od civilizovaných štátov, kde je podporovanou súčasťou zabezpečenia na starobu.

(pr)

Snímka archív.

Medzinárodná konferencia Ekonomickej univerzity

Vedúca Katedry poisťovníctva Ekonomickej univerzity Anna Majtánová, dekan Národohospodárskej fakulty Ján Lisý a štátny tajomník Ministerstva školstva Jozef Habánik

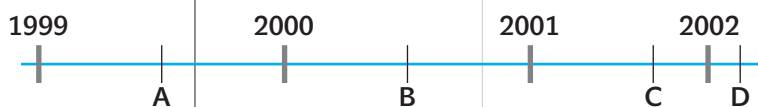
Princíp príčiny škody a princíp vznesenia nároku

V prvej časti voľného cyklu na tému poistenia profesijnej zodpovednosti pod názvom Ochrana klienta alebo sprostredkovateľa? sme sa zaoberali všeobecnými dôvodmi, ktoré vedú štáty k tomu, že niektorým profesionálom zákonom nariaďujú, aby uzavreli poistenie zodpovednosti za škodu, ktorú pri svojej činnosti môžu spôsobiť predovšetkým svojim zákazníkom.

Všimneme si základné princípy (techniky) poistenia zodpovednosti vo vzťahu k plynutiu času. Na rozdiel od majetkového poistenia patrí totiž poistenie zodpovednosti medzi tzv. dlhé riziká, keď poistná udalosť môže nastať až po veľmi dlhom čase po uzavretí poistenia. V tom sa zodpovednosť trochu podobá životnému poisteniu.

Vzťah medzi dobou poistenia a vznikom poistnej udalosti

V poistení profesijnej zodpovednosti možno nájsť na trhu dva základné princípy dojednávania poistenia. Pre znázornenie ich rozdielov a pre lepšie pochopenie jedného z možných priebehov riešenia zložitejšie škody je vhodné zobrazit jej časovú os.

A – príčina škody (tu vzniklo vlastné pochybenie poisteného),

B – vznik škody (poškodenému vznikla reálna škoda, ale zatiaľ ju nikomu neoznámil),

C – poškodený uplatnil voči poistenému konkrétny nárok na náhradu škody,

D – dátum nahlásenia škody poisťiteľovi.

a) Princíp príčiny škody (anglicky loss occurrence)

Pri tomto spôsobe dojednávania poistenia sa poistné krytie vzťahuje na všetky udalosti, ktorých prvotná príčina nastala v čase trvania poistnej zmluvy. V zobrazenom príklade by teda poistná zmluva musela byť v platnosti v roku 1999. Okrem tohto klasického poňatia existuje aj upravené poistenie na princípe príčiny. Pri jeho uplatnení by poistná zmluva musela platiť od 1. 1. 2000 s retroaktivitou od 1. 1. 1999, a to za predpokladu, že poistený pri uzavretí zmluvy o príčine škody nevedel. Poistený pri tomto spôsobe dojednávania zmluvy nemusí byť poistený, pokiaľ už činnosť nevykonáva – poistenie je platné až do premlčania nároku na náhradu škody. Pri tomto princípe je ľahké prejsť od jednej poisťovne k druhej. Poistený však nemá istotu, že ak si uplatní nárok na náhradu škody po niekoľkých rokoch bude jeho predchádzajúca poisťovňa ešte existovať, alebo bude schopná vyplatiť plnenie.

Na druhej strane poisťovňa pri tomto princípe nie je schopná kvalitne tvoriť rezervy na možné škody z minu-

losti a reagovať na zmeny v právnom pohľade súdov na zodpovednosť. To postupne viedlo k tomu, že najmä pri poistení finančných rizík sa čoraz viac od tohto princípu poistenia ustupuje v prospech princípu uplatnenia nároku.

b) Princíp vznesenia nároku (anglicky claims made)

Pri tomto spôsobe dojednávania poistenia sa poistné krytie vzťahuje na všetky udalosti, keď poškodený uplatní nárok na náhradu škody prvýkrát v čase trvania poistenia. Zároveň nárok musí byť dôsledkom porušenia povinnosti, ktoré nastalo buď počas trvania poistenia, alebo vo vopred určenom časovom období (retroaktívne obdobie). Vznesenie nároku sa musí poisťovní oznámiť buď v čase trvania poistenia, alebo v definovanom období po jeho skončení.

Nárok na náhradu škody by podľa princípu claims made podľa tohto príkladu vznikol napríklad vtedy, ak by poistná zmluva platila len v roku 2001, ale retroaktívny dátum by bol 1. 1. 1999 a v poistnej zmluve by bolo dojednanie o možnosti ohlásiť poisťiteľovi vzniknutú škodu do troch mesiacov po ukončení poistenia. Predpokladom plnenia poisťovne by, pochopiteľne, bolo, že v čase uzavretia zmluvy poistený o vzniku škody (bod B) nevedel.

Dojednanie takejto poistnej zmluvy a prechod k inej poisťovni je síce trochu zložitejší, ale vhodnými dojednania možno dosiahnuť prakticky veľmi podobný rozsah poistnej ochrany ako pri loss occurrence. V prípade ukončenia poistnej činnosti ponúkajú poisťitelia dojednanie tzv. run off poistenie, keď sa predlžuje obdobie na vznesenie možných nárokov po ukončení činnosti poisteného.

Situácia na trhu

Prakticky všetci poisťitelia na Slovensku (až na určité výnimky z minulosti) ponúkajú poistenie profesijnej zodpovednosti výhradne na princípe vznesenia nároku (claims made). To zodpovedá situácii meniaceho sa prostredia s častými zmenami zákonov. Právne povedomie poškodených sa tiež začína meniť, mení sa i súdna prax a postupy pri prisudzovaní náhrad. Je teda prirodzené, že poisťovne chcú prispôbovať poistné podmienky poistenia podľa očakávaného vývoja škôd a nechcú v budúcnosti platiť veľké odškodnenia za skôr dojednané nízke poistné. Princíp vznesenia nároku je však úplným štandardom v celej Európe s výnimkou Nemecka. Tam pretrváva v niektorých profesiách poisťovanie podľa princípu príčiny.

V ďalšej časti seriálu nahliadneme do kuchyne profesionálov – poisťovacích maklérov a vysvetlíme, ako možno riešiť pomocou zmluvných dojednaní priamo v poistnej zmluve niektoré typické situácie.

Ing. Vladimír Matuščin,
Insia, s. r. o. – člen SASP
vladimir.matuscjin@insia.sk

ERM v poisťovníach

Enterprise Risk Management, čiže systém celofiremného riadenia rizík, je proces, ktorý systematicky a komplexne identifikuje kritické riziká, kvantifikuje ich dopad a implementuje integrované stratégie s cieľom maximalizácie hodnoty danej spoločnosti.

Krôčik za krôčikom sa ERM stáva štandardnou súčasťou riadiaceho procesu poisťovní a predovšetkým vo veľkých spoločnostiach obligatónym prvkom ich každodennej činnosti. Poisťovne (i zaistovne) boli vždy v popredí riadenia rizík. Avšak ešte pred niekoľkými rokmi išlo vždy o samostatné aktivity rôznych druhov činnosti, ako je riešenie problémov rizík úpisov, úverových či trhových rizík, likvidity či operačných rizík. Aktivity risk manažmentu sa medzi jednotlivými úsekmi nekoordinovali. I keď v mnohých prípadoch boli funkčné, chýbala im celofiremná koordinácia a prepojenie. Často sa sústreďovali skôr na znižovanie dosahu rizika na spoločnosť v negatívnom pohľade. Chýbala práca s nedeliteľnou súčasťou procesu, t. j. využitím príležitostí. ERM vyžaduje koordináciu horizontálne naprieč celou organizačnou štruktúrou firmy a súčasne i vertikálne oboma smermi riadenia za podpory vrcholového manažmentu a každého pracovníka. Cieľom kvalitného procesu ERM je integrácia rozhodovania o rizikách do procesu strategického rozhodovania, o dôležitých procesoch – tak, aby riziká boli vždy v línii so strategickými a obchodnými cieľmi organizácie. ERM nemá riziko redukovat' alebo minimalizovat' prijatím ďalších úrovní kontrol, ale umožniť využitie príležitostí a zlepšiť výsledky a celkovú efektívnosť firmy a napokon maximalizovat' zisky.

V poisťovníach predovšetkým

Tento proces teda nesmie chýbať v žiadnej spoločnosti. Prečo sú teda poisťovne a ďalšie finančné inštitúcie v popredí pozornosti? Predovšetkým sa okrem spomenutých potrieb kvalitného riadenia prejavuje určitá naliehavosť zo strany regulačných orgánov a ratingových agentúr. Poisťovníctvo je prvým odborom, kde sa posudzovanie ERM stalo štandardnou súčasťou ratingového hodnotenia. Možno uviesť, že z celkového počtu hodnotených poisťovní na svete len desať percent dosiahlo v tejto oblasti „silné“ hodnotenie S&P (hodnotenie ERM sa robí ako samostatný prvok interaktívneho ratingu). Ďalším dôvodom narastajúcich aktivít v oblasti ERM v Európe je projekt Solventosť II a neúprosne sa približujúci termín implantácie. Ide o vytvorenie vysoko komplexného rámca pre činnosť európskych poisťovní a zaistovní. Tento projekt nielenže nahrádza predchádzajúcu, dávno prekonanú Solventosť I v otázkach kapitálového vybavenia poisťovní, ale vo svojom druhom pilieri sa venuje práve procesu riadenia rizík a internej kontrole v spoločnosti. Kvalitu risk manažmentu a jeho komplexnosť zväzuje s kapitálovou vybavenosťou poisťovne či zaistovne. Samozrejme, poisťovňa na jednej strane rieši riziko rovnako, ako každá iná spoločnosť v inom odbore. Navyše však spravuje ďalšie portfóliá rizík prevzaté od klientov, ktorí ich na poisťovňu transferujú v rámci svojho procesu risk manažmentu. Preto teda tlak orgánov i ratingových agentúr.

Poznatky z Bazileja II

Ako som už spomenul, poisťovne historicky dosahovali dobrú úroveň v jednotlivých oblastiach riadenia rizík, či je to poisťné, úverové, trhové riziko, riziko likvidity. Tieto riziká sa však spravovali a riadili oddelene, nezávisle od seba. Dôležitá súčasť procesu ERM – riziká operačné/prevádzkové – sa riadili veľmi obmedzene a niekedy sa neriadili takmer vôbec. Úplne chýbala celofiremná koordinácia a podpora vrcholového vedenia, teda predstavenstva či najvyššej línie výkonného vedenia spoločnosti. Tento stav sa postupne mení, i keď v menších spoločnostiach môže byť zavedenie integrovaného systému riadenia rizík, ale predovšetkým príprava modelov kapitálového vybavenia značným problémom tak z hľadiska kapacity a znalosti vlastných pracovníkov, ako aj nákladov na implementáciu týchto dôležitých pilierov Solventnosti II. Akokoľvek sú „poisťováci“ alegickí na porovnanie s bankovým sektorom, ako určitý porovnávací prvok môže poslúžiť bankový projekt Bazilej II, ktorý prináša mnoho skúseností z podobného procesu.

Vladimír Pulchart

Aspekty ERM

- Efektívny program ERM by mal byť pravidelný a trvalý proces, nie jednorazová aktivita.
- Riziká sa majú posudzovať na základe celej spoločnosti, nie po oddelených „silách“.
- Nie všetky riziká sú materiálne. Procesy treba zamerať na tie, ktoré predstavujú najzávažnejší dosah na hodnotu spoločnosti.
- Riziká nedefinujeme ako negatívny rozdiel od očakávaného výsledku, ale významnú odchýlku od tohto očakávania.
- Riziká sa musia v maximálnej miere kvantifikovať, vrátane vzťahov medzi nimi. Vyhodnotí sa závažnosť dosahu.
- Pre maximalizáciu hodnoty spoločnosti stratégie riadenia rizík vždy zvažujú jednak riziko, jednak možnú príležitosť a pomer medzi nimi.

Príklad základného členenia rizík v poisťovni

POISTNÉ RIZIKÁ – t. j. riziká prevzaté od ďalších subjektov

- Riziko úpisu
- Riziko akumulácie/katastrof
- Riziko odchýlky rezerv

FINANČNÉ RIZIKÁ

- Úverové riziko
- Trhové riziko
- Riziko likvidity

OPERAČNÉ RIZIKÁ zahŕňajú základné prevádzkové prvky danej spoločnosti

- Ľudia, procesy, systémy
- Externé udalosti
- Obchodná stratégia

(Niekedy sa samostatne uvádza reputačné riziko a právne riziko.)

Využití štandardy

Pri implementácii celofiremného integrovaného systému riadenia rizík v poisťovni môže byť problémom i absencia vzoru alebo šablóny, ktoré by najmä menšie spoločnosti mohli využiť pri príprave. Nedá sa totiž jednoducho spoliehať na to, že Európska komisia alebo regulátor v krajine „za nás niečo pripraví“. Vo svete existuje niekoľko štandardov riadenia rizík, sú však skôr všeobecné. Podľa niektorých, prípadne v kombinácii možno určitý plán zavedenia ERM pripraviť a realizovať. Určite hrá významnú úlohu skutočnosť, či daná poisťovňa je organizáciou globálnou alebo má skôr lokálne záujmy. Vedľa známych štandardov, ako je napríklad Štandard ERM Austrália/Nový Zéland, britský štandard AIRMIC, COSO ERM Integrated Framework, stoja za povšimnutie britské podklady FSA alebo v poslednom čase princípy riadenia rizík, spracované Lloyd's.

Komplexnosť ako tendencia

Z doterajších skúseností vyplýva potreba dostatočných právomocí nezávislého rizikového manažéra (CRO). Patrí do vrcholového vedenia spoločnosti, podobne činnosť rizikového výboru má spadať priamo pod predstavenstvo. Nemožno zostať pri kozmetických úpravách a prípadnom spracovaní formálnych reportov. ERM sa musí koordinovať v celej organizácii, musí sa vytvoriť prostredie na prijatie zmien. Celý proces treba dostatočne podporiť kvalitnými pracovníkmi, schopnými kvantitatívnej a kvalitatívnej analýzy, disponujúcimi prevádzkovými schopnosťami i schopnosťami presadiť ERM nielen naprieč spoločnosťou, ale i v najvyššom vedení. Ujasnenie činnosti CRO a napríklad interného auditu už na počiatku procesu je veľmi dôležité pre elimináciu prípadných nedorozumení v ponímaní náplne činnosti a právomocí. Vedenie spoločnosti sa nemusí už na začiatku svojho rozhodovania zľaknúť komplexnosti integrovaného prístupu k riadeniu rizík, ale má možnosť ohodnotiť si vlastnú úroveň existujúceho procesu ERM. Je pochopiteľné, že niektoré spoločnosti nájdu cestu veľmi blízko komplexného riešenia, iné sa budú skôr vidieť na začiatku cesty. Táto cesta nemusí byť nutne komplexná, so všetkými rozmermi, ale postupná a komfortná. Všeobecne prijateľný prístup k vybudovaniu integrovaného systému sa začína pri jednoduchých procesoch (napríklad použitím len niekoľkých diagramov pravdepodobnosti či kontrolných zoznamov), ktoré možno veľmi rýchlo a efektívne implementovať do organizačnej štruktúry a činnosti organizácie bez veľkých zásahov do formátu. Ak sa procesy osvedčia, pokračuje sa ďalej smerom k integrácii procesov riadenia rizík.

Rozsah príspevku neumožňuje hlbšiu analýzu jednotlivých rizík a ich nastavenie v procese ERM ani podrobný opis potrebných krokov. Mal by však vyvolať zamyslenie nad blížiacim sa dátumom implementácie Solventnosti II v poisťovníach a vyvolať ďalšiu diskusiu zainteresovaných pracovníkov. Príprava modelov kapitálu je len jedným z pilierov a efektívny systém ERM v druhom pilieri nepochybne nenahradí.

Ako s informáciami z AISKO

Zo sekcie pre boj s poisťovacími podvodmi

Spolupráca s pracoviskami vykonávajúcimi kontroly originality a získavanie informácií z Automatizovaného informačného systému kontroly originality vozidla o výsledkoch kontroly bola hlavná téma zasadnutia Sekcie pre boj s poisťovacími podvodmi 10. mája. Členovia sekcie majú dve možnosti získavania výsledkov, a to buď ich prezeraním alebo sťahovaním do vlastných informačných systémov. Vzhľadom na to, že väčšina členov chce sťahovať výsledky kontroly do svojich systémov, je potrebné vymedziť položkovú skladbu.

Zástupca Allianz-SP Branislav Kozmer vysvetlil, že kontrolný systém pred poistením motorového vozidla zabezpečuje útvár obchodu. Informácie sú pre nich dôležité, potrebujú ich sťahovať do svojich systémov a priradovať k poistným zmluvám.

Zástupca IRIS Ing. Róbert Zrubák upozornil, že fotografie budú v skomprimovanom stave. Denne sa bude vykonávať asi tisíc kontrol motorových vozidiel, každé vozidlo sa fotografuje 35-krát. To je obrovské množstvo informácií, ktoré budú systémy poisťovní zatažovať. Podľa IRIS je potrebné pripraviť webové rozhranie a k textom je potrebné stiahnuť jednu až dve fotografie. Ďalšou možnosťou je ísť cestou web servisu alebo kombináciou web rozhrania a web servisu.

Členovia sekcie sa vyslovili za kombináciu web rozhrania a web servisu.

Na margo tzv. zmenových konaní Ing. Zrubák povedal, že každá kontrola je originálna. Motorové vozidlo neprejde viacerými kontrolami, ktoré by sa skončili jedným odborným posudkom.

IRIS navrhuje spoluprácu realizovať od 2. polroka 2007 v troch etapách:

1. etapa – web rozhranie,
2. etapa – rozšírenie na web servisy,
3. etapa – obojstranná komunikácia.

Členovia sekcie navrhli, aby sekcia vypracovala metodiku, ako majú členovia postupovať so získanými informáciami z AISKO. Metodiku začnú pripravovať zástupcovia Allianz-SP, ČSOB, Kooperativa, Generali, Českej poisťovne, Komunálnej a Wüstenrot poisťovne. Slovenská asociácia poisťovní požiada listom Ministerstvo dopravy, pôšt a telekomunikácií SR, aby sa pre ich činnosť mohli sprístupniť všetky informácie, ktoré obsahuje odborný posudok.

Asociácia sa zaviazala, že jej jednotliví členovia budú odporúčať kontroly originality motorových vozidiel svojim klientom, a to až do času, kým sa kontroly originality nestanú povinnosťou podľa zákona.

Vojtech Kosík (Allianz-SP) navrhuje dopracovanie Centrálnnej evidencie poistných udalostí tak, aby bolo možné vyhľadávať podľa údaju o totálnej škode.

(jd)

Register dopravných nehôd je realitou

Ak dopravnú nehodu nevyšetrila polícia, pracovníci poisťovní zaoberajúci sa likvidáciou škôd z havarijného poistenia a povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla pre úspešné zlikvidovanie nároku poškodeného vo väčšine prípadov vyžadujú tzv. reláciu o dopravnej nehode. Získať protokol dopravnej nehody je často zdĺhavý, finančne a administratívne náročný proces. To sa týka poisťovne i dopravnej polície. Tento fakt sa v konečnom dôsledku premietne aj do procesu likvidácie poistnej udalosti, ktorá sa takto často zbytočne predlžuje a poškodený musí čakať.

I keď zákon č. 315/1996 Z. z. o premávke na pozemných komunikáciách v § 86 ods. 12 ukladá polícii SR od 1. novembra 2003 poskytovať Slovenskej kancelárii poisťovateľov informácie z evidencie dopravných nehôd, realitou sa to stalo až od 1. apríla 2007.

Možno sa pýtate, prečo to tak dlho trvalo. Polícia SR neevidovala dopravné nehody v takej elektronickej podobe, ktoré by sa dali spracovávať a použiť pre potreby poisťovateľov. Preto bolo nevyhnutné spolupracovať s políciou pri vybudovaní vhodného informačného systému pre pracovníkov polície. Informačný systém musel rešpektovať základné požiadavky tak na strane dopravnej polície, ako aj na strane Slovenskej kancelárie poisťovateľov a jej členských poisťovní.

Systém musí byť užívateľsky jednoduchý, nesmie zvyšovať prácnosť činnosti pracovníkov dopravnej polície, musí umožniť riešiť dopravné nehody aj v teréne a generovať štatistické údaje v požadovanej forme a štruktúre.

Rokovania s predstaviteľmi dopravnej polície boli spočiatku veľmi komplikované a odmietanie bolo časté. Slovenská kancelária sa však nevzdávala a v septembri 2005 predložila projektový zámer, ktorý rešpektoval základné požiadavky polície.

Informačný systém dopravných nehôd bol nasadený do overovacej prevádzky v októbri 2006. Nasledovala posledná fáza – porovnanie údajov o dopravných nehodách vedených v dovtedajšom systéme dopravnej polície a v novom informačnom systéme. Nový informačný systém splnil aj túto úlohu úspešne.

Ostrá prevádzka sa začala 1. apríla 2007 vo všetkých útvaroch, ktoré sa zaoberajú riešením dopravných nehôd.

Ako to vlastne funguje?

Po dopravnej nehode je k nej privolaná polícia. Policajť dopravnú nehodu zaznamenaná do informačného systému dopravných nehôd (do mobilnej alebo stacionárnej pracovnej stanice). Ak zaznamenaná nehodu do mobilnej pracovnej stanice, po príchode na útvar sa policajť pripojí do siete Ministerstva vnútra

Systém musí byť užívateľsky jednoduchý, nesmie zvyšovať prácnosť činnosti pracovníkov dopravnej polície, musí umožniť riešiť dopravné nehody aj v teréne a generovať štatistické údaje v požadovanej forme a štruktúre.

SR. Dopravná nehoda sa automaticky zaznamená do centrálnej evidencie dopravných nehôd. Z centrálnej evidencie dopravných nehôd sa vygenerujú údaje určené pre Slovenskú kanceláriu poisťovateľov, teda iba tie, na ktoré má zo zákona nárok. Ich štruktúra je taká, aby bolo možné riadne vyhodnotiť priebeh nehody a uspokojiť oprávnené nároky poškodenej strany.

Údaje z centrálnej evidencie dopravných nehôd polície sa zašlú do Slovenskej kancelárie poisťovateľov, do centrálneho registra dopravných nehôd. Na to, aby sme príslušnej poisťovni dali správny protokol o dopravnej nehode, využíva Slovenská kancelária poisťovateľov register poistných zmlúv z poistenia zodpovednosti za škodu. Informačný systém kancelárie vyhledá poisťovateľa a transportným systémom zašle informáciu o dopravnej nehode poisťovateľovi. Protokoly dopravných nehôd si môže pracovník likvidácie prezerat, vytlačit, príp. údaje môže poisťovateľ implementovať do vlastných informačných systémov. Prijatie údajov do Slovenskej kancelárie poisťovateľov a ich odoslanie poisťovateľom netrvá viac ako dve hodiny. Poisťovne takto majú k dispozícii protokoly o dopravných nehodách, ktoré sa stali predchádzajúci deň. Vo väčšine prípadov má poisťovňa k dispozícii protokol o dopravnej nehode skôr, ako si stihne poškodený uplatniť nárok na náhradu škody. Projekt elektronickeho zasielania protokolov dopravných nehôd z dopravnej polície do poisťovní prostredníctvom Slovenskej kancelárie poisťovateľov je v rámci Európskej únie unikátny. Podobný projekt funguje zatiaľ iba v Českej republike. Dá sa zodpovedne povedať, že sme predbehli zákonodarcov Európskeho parlamentu, ktorí mali zámer uložiť členským štátom povinnosť zaviesť podobný systém 5. Smernicou o poistení motorových vozidiel. Avšak konečné znenie je skôr deklaratórne ako obligatórne.

Aj s fotografiami

V nasledujúcom období sa zameriame na to, aby sa protokoly dopravných nehôd doplnili o fotografie z miesta nehody a zasielali do poisťovní spolu s protokolom dopravných nehôd.

Spoločné úsilie, ktoré vyvinulo Prezídium Policajného zboru, poisťovne, ktoré prevádzkujú povinné zmluvné poistenie, a Slovenská kancelária poisťovateľov je v prospech obetí dopravných nehôd, ktorým budú oprávnené nároky vyrovnané podstatne jednoduchšie a promptnejšie.

Ing. Ivan Skačányi
Slovenská kancelária poisťovateľov

Chemická legislatíva REACH vstupuje do platnosti

Priemysel poukazuje na náklady, environmentalisti na neúčinnosť Legislatíva regulujúca registráciu, hodnotenie a autorizáciu chemických látok (REACH) vstúpila do platnosti 1. júna. Stále však vzbudzuje kontroverzné reakcie. Chemický priemysel zdôrazňuje náklady, ktoré im prinesie, no je pripravený požiadavky splniť. Environmentálne skupiny poukazujú na pretrvávajúce nedostatky.

Lobistický súboj

Jedna z najdlhších legislatívnych ság v histórii EÚ sa odvíjala viac ako štyri roky. Bola charakteristická tvrdým lobingom zo strany priemyslu i environmentálnych a spotrebiteľských skupín. Cieľom legislatívy REACH je zlepšiť ochranu životného prostredia i zdravia obyvateľov EÚ dôslednejšou kontrolou používaných chemických látok. REACH je skratkou plného názvu Registrácia, Evaluácia a Autorizácia Chemických látok. Má dopady na viacero priemyselných sektorov – od výrobcov chemických látok až po ich používateľov (napríklad v poľnohospodárstve).

REACH schválil Európsky parlament a Európska rada v decembri 2006. Vyžaduje, aby veľké množstvo chemických látok, využívaných v priemysle i domácnostiach, prešlo počas jedenásťročného obdobia kontrolou a registráciou.

Európska chemická agentúra v Helsinkách, ktorá bude celý proces riadiť, začína fungovať 1. júla 2007. Prvé žiadosti o registráciu začne akceptovať o rok. Prvé látky sa budú môcť registrovať – alebo zakázať, ak budú príliš toxické, a nahradené menej škodlivou alternatívou – o tri až štyri roky.

Európska rada chemického priemyslu (Cefic) vo svojom vyhlásení píše: „Bolo by nerealistické, ak by ktokoľvek predpokladal, že budú všetky aspekty REACH fungovať od dňa 1. To však nemôže byť výhovorkou – musíme zariadiť, aby fungovali. To bude vyžadovať snahu priemyslu, komisie novej Európskej chemickej agentúry a národných zodpovedných autorít, aby hľadali riešenia problémov, ktoré môžu nastať, a zabezpečili rýchle odovzdávanie skúseností a osvedčených postupov.“

Cefic vytvorila špeciálnu konzultačnú službu, ktorá má pomôcť spoločnostiam splniť legislatívu. Niektoré priemyselné skupiny, ako britská **Asociácia chemického priemyslu** či nemecký chemický komplex **BASF**, vytvorili vlastné konzultačné služby.

Ústupky, medzery, nedostatky

Európska odborová konfederácia **ETUC** privítala spustenie REACH. Vyslovila však poľutovanie, že povinnosť poskytovať informácie o následkoch chemických látok na bezpečnosť pracovníkov sa vzťahuje len na tretinu z pôvodne navrhovaného rozsahu.

Dánsky **Inštitút environmentálnych hodnotení (IMV)** vydal správu o otázke autorizácie určitých chemických látok na základe socio-ekonomických analýz. REACH obsahuje ustanovenia, na základe ktorých je možná autorizácia látok, ak sú ich socio-ekonomické prínosy dôležitejšie ako zdravotné či environmentálne riziká. IMV varuje, že bude veľkou výzvou zabezpečiť tvorbu vyvážených a dobre informovaných socio-ekonomických analýz. Pýta sa preto, či priemysel, kompetentné authority alebo MVO majú nástroje potrebné na vytvorenie hodnoverného hodnotenia.

Koalícia environmentálnych MVO, medzi ktorými sú Priatelia Zeme Európa, WWF a Európsky environmentálny úrad, v otvorenom liste komisárom EÚ z mája 2007 píše, že je príliš skoro na oslavovanie REACH. Regulácia má podľa nej nedostatky a medzery a v budúcnosti jej hrozí ďalšie oslabovanie. Koalícia je znepokojená najmä neuzavretými revíziami, ktoré môžu povoliť používanie nebezpečných chemických látok, spôsobujúcich poškodenia endokrinného systému.

(EurActiv)

Valné zhromaždenie Asociácie poisťovateľov tlač

Valné zhromaždenie Asociácie poisťovacej tlač v Madride sa koncom mája konalo 54. valné zhromaždenie Asociácie poisťovacej tlač (Presse Internationale des Assurances - PIA). Jediný slovenský časopis o poisťovníctve Poistné rozhľady zastupovala na stretnutí generálna riaditeľka Slovenskej asociácie poisťovní Jozefína Žáková a členka sekcie pre styk s verejnosťou Lucia Muthová.

Účastníci sa zaoberali možným členstvom interných poisťovacích časopisov v PIA. Odsúhlasili, že interné časopisy jednotlivých poisťovní sa môžu prezentovať v PIA so štatútom hostia. Valné zhromaždenie PIA sa tiež zhodlo, že neexistuje rozdiel medzi tlačnou a elektronickou verziou časopisov. Odporučilo členom, aby do obsahu časopisu zaradili aj anglické zhrnutie najdôležitejších informácií.

Po krátkej diskusii valné zhromaždenie odsúhlasilo pravidlo Jeden člen = jeden hlas. Ak jeden vydavateľ vydáva viacero titulov vo viacerých krajinách a každý časopis je akceptovaným členom PIA, má aj hlasovacie právo. Bude PIA svetovou, európskou alebo len organizáciou EÚ? Väčšina členov rozhodla o „medzinárodnej“ podobe PIA, ktorá nebude limitovaná iba pre krajiny Európy. No naďalej bude pracovať na tom, aby sa vypracovala na silnú organizáciu najmä v európskom priestore.

Financovanie PIA sa dočasne vyriešilo ročným príspevkom 50 eur na pokrytie výdavkov spojených s výročným stretnutím. V jeho programe je okrem valného zhromaždenia aj diskusia zúčastnených členov, návšteva asociácií a dozorných orgánov a vedecký program. Valné zhromaždenie hostila španielska poisťovňa MAPFRE. Budúcoročné valné zhromaždenie sa uskutoční vo Varšave. Ďalšie výročné stretnutia sú naplánované v Nemecku, Chorvátsku a Rusku.

(do)

Jozefína Žáková pri prehliadke centra bezpečnosti CESVIMAP v Ávile. Snímka Lucia Muthová.

Stav projektu

Andrea Gondová
Júlia Čillíková

Budú víťazi i porazení

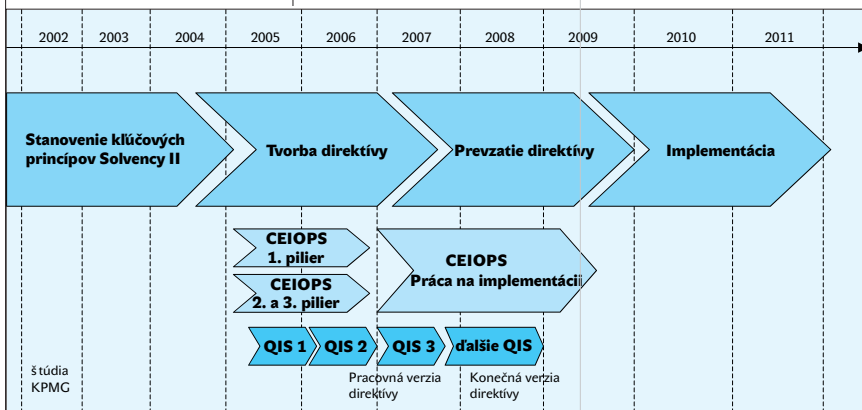
Platný systém solventnosti implementovaný zo smerníc Európskej únie Solventnosť I je založený na jednoduchom faktorovom výpočte kapitálových požiadaviek poisťovní. Výhodou Solventnosti I sú nízke náklady implementácie v poisťovniach, i na strane dozorného orgánu. Na druhej strane kapitálové požiadavky vypočítané podľa Solventnosti I prímernane neodzrkadľujú rizikový profil poisťovní. Preto komisia Európskej únie v roku 2001 iniciovala projekt Solventnosť II, ktorý bol pôvodne zameraný na zmapovanie regulácie solventnosti v Európskej únii.

Zamerané na riziká

Postupne sa zo Solventnosti II stal projekt novej jednotnej regulácie poisťovníctva, ktorý bude vo väčšej miere orientovaný na riziká, ktorým je poisťovňa vystavená. Cieľom je poskytnúť väčšiu ochranu poisteným za súčasnej podpory stability trhu, a to vyšším štandardom ohodnotenia rizika a efektívnej alokácii kapitálu. Keďže Solventnosť II sa bude jednotne aplikovať na poisťovní sektor v celej Európskej únii, môže to viesť k vytvoreniu skutočného jednotného trhu poisťovních služieb.

Komisia Európskej únie pripravuje smernicu pre Solventnosť II ako konsolidovaný text. Bude obsahovať reguláciu životného poistenia, neživotného poistenia, zaistenia a poisťovacích skupín. Konsolidovaná smernica zabráni nekonzistencii, duplicitám a pomôže zjednodušiť legislatívu EÚ. Pre smernicu bol zvolený skrátený legislatívny proces, tzv. Lamfalussy princíp. Pritom smernica načrtne len rámec budúcej regulácie poisťovníctva (aj výpočtu požadovaného kapitálu) a implementačné opatrenia princípov načrtnutých v direktíve schváli Komisia EÚ v spolupráci s CEIOPS (Comitee of) a EIOPS (European Insurance and Occupational Pensions Supervisors). Pôvodný termín zverejnenia smernice pre Solventnosť II bol naplánovaný na júl 2007, ale už dnes je jasné, že ani tento posunutý termín sa nedodrží.

Vývoj projektu Solventnosť II

Solventnosť II nadviazala na Bazilej II (požadovaný kapitál bánk). Na rozdiel od bánk berie do úvahy iné riziká, špecifické pre poisťovníctvo.

Porovnanie zahrnutia rizík do výpočtu požadovaného kapitálu

Riziko	Solventnosť I	Solventnosť II	Bazilej II
Poistné	■	■	
Katastrofické		■	
Trhové		■	■
ALM		■	
Kreditné		■	■
Operačné		■	■

Štruktúra Solventnosti II

Prvý pilier definuje finančné zdroje poisťovne, ktoré potrebuje vzhľadom na rozsah svojej činnosti. Súčasťou prvého piliera sú kvantitatívne požiadavky na technické rezervy a požadovaný kapitál. Budú dve hranice solventnosti, a to Solvency Capital Requirement (SCR) a Minimum Capital Requirement (MCR). SCR predstavuje úroveň kapitálu, ktorá umožní poisťovní čeliť nepriaznivým podmienkam. Krátkodobý pokles kapitálu pod SCR sa bude tolerovať. MCR bude slúžiť ako minimálna hranica, t. j. kapitál poisťovne nižší než MCR sa nebude akceptovať ani z krátkodobého hľadiska.

Druhý pilier definuje kvalitatívne požiadavky, napríklad na internú kontrolu a manažment rizika poisťovní, proces dohľadu a možnosti dozorných orgánov. Riziká, ktoré nebudú kvantifikované v prvom pilieri, budú vyhodnotené v druhom pilieri. Ak dozorný orgán usúdi, že rizikový profil spoločnosti sa výrazne odlišuje od predpokladov štandardného výpočtu, interného modelu, alebo čiastočného interného modelu, alebo riadiace procesy v spoločnosti nebudú v súlade so smernicou, a tieto procesy zabraňujú spoločnosti správne ohodnocovať a efektívne riadiť riziká, rozhodne o zvýšení SCR tzv. Capital add-on. Capital add-on sa bude prehodnocovať raz ročne. Ak sa stane neopodstatnený, môže ho dozorný orgán zrušiť. Skutočnosti o zavedení capital add-on v súhrnej podobe za jednotlivé krajiny sa budú predkladať Eúropskej komisii, ktorá ich zverejní.

Tretí pilier definuje požiadavky na zverejňovanie informácií. Raz ročne sa bude predkladať správa o solventnosti.

Bude obsahovať

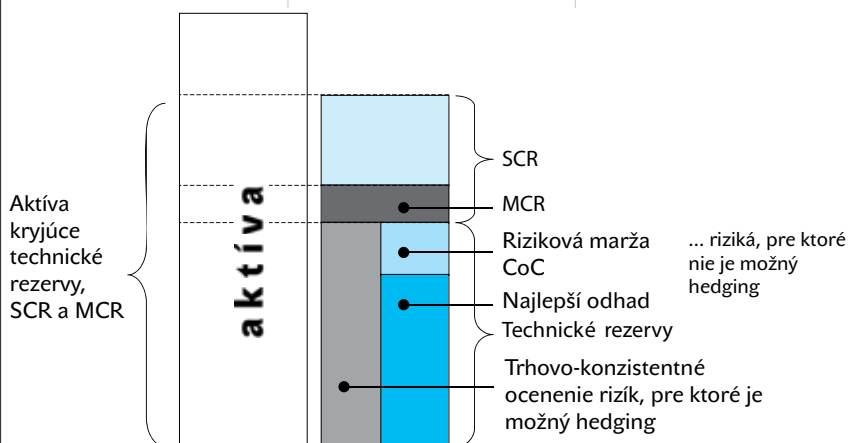
- všeobecné informácie, t. j. činnosť poisťovne, organizačnú štruktúru, členov orgánov, stratégiu a pod.
  - princípy ocenenia aktív, technických rezerv a ostatných záväzkov
  - manažment rizika, t. j. stratégiu a procesy použité na identifikáciu, odhad, riadenie a reporting jednotlivých rizík
  - štruktúru investícií (množstvo a kvalita vlastných aktív)
  - pri nedodržaní kapitálovej požiadavky na MCR alebo SCR aj vysvetlenie vzniku a kroky k náprave.
- Jedným zo základných rozdielov medzi Solventnos-

ťou II a platnou reguláciou je trhovo konzistentné ocenenie technických rezerv. Hodnota technických rezerv sa určí ako trhová hodnota aktív pre riziká, kde existuje hedging, a ako Best estimate zvýšený o rizikovú maržu pre riziká, kde nie je možný hedging. Best estimate je stredná hodnota záväzkov poisťovne, pričom záväzky sa oddiskontujú primeranou bezrizikovou úrokovou mierou. Pri ocenení technických rezerv sa nebude brať do úvahy minimum určené ako sumár odkupných hodnôt. Ďalšou zmenou pri oceňovaní technických rezerv životného poistenia je zahrnutie budúcich podielov na výnosoch, aj keď ešte neboli alokované.

Kapitálové požiadavky podľa Solventnosti II

Riziková marža sa určí metódou Cost-of-Capital, ktorá je založená na „exit-value“ – koncepte technických rezerv. Metóda spočíva na predpoklade, že riziková marža predstavuje súčasnú hodnotu požadovaného kapitálu (SCR), ktorý akcionár alebo potencionálny kupca bude musieť vynaložiť v súvislosti s držaným (kupovaným) portfóliom zmlúv.

Solventnosť II umožní poisťovníam určiť požadovaný kapitál (SCR) buď štandar-

Zdroj: CEIOPS, Consultation Paper 20

dizovaným prístupom, alebo interným modelom.

Pre kalibrovanie štandardizovaného prístupu Komisia EÚ navrhla použiť Value at Risk (VAR) pri 99,5-percentnej miere spoľahlivosti počas ročného časového horizontu. To je konzistentné s ratingom spoločností na úrovni BBB. Štandardizovaný prístup je založený na priemeroch a odhadoch, a to sa môže odradkať na vyšších kapitálových požiadavkách v porovnaní s výstupmi interných modelov.

Absolútne minimá

Minimálny požadovaný kapitál na zabezpečenie ochrany poistených predstavuje MCR. MCR na rozdiel od SCR, ktorý sa bude kalkulovať kombináciou faktorového výpočtu a stress testov raz ročne, sa bude počítať zjednodušeným faktorovým výpočtom štyrikrát ročne. Základné charakteristiky MCR sú jednoduchosť, odolnosť voči špekuláciám a objektivnosť. Na kalibráciu MCR sa použila VAR pri 90-percentnej miere spoľahlivosti počas ročného časového horizontu. Takisto ako v Solventnosti I existuje minimálny garančný fond aj v Solventnosti II bude nastavené absolútne minimum pre MCR. Z doteraz zverejnených dokumentov vyplýva, že absolútne minimum pre poisťovne vykonávajúce neživotné poistenie a zaistenie bude 1 000 000 eur. Absolútne minimum pre poisťovne vykonávajúce životné poistenie bude 2 000 000 eur.

Negatívny vplyv na výslednú podobu Solventnosti II môže mať veľký počet rôznych záujmových skupín (poisťovne, dozorné orgány, vzájomné poisťovacie spolky) z jednotlivých krajín. Pritom je často potrebné dosiahnuť kompromis. Pri odklonení požadovaného kapitálu od ekonomických princípov sa vytvorí priestor na špekulácie. Napríklad poisťovne v snahe znížiť kapitálové zaťaženie budú presúvať riziká na „offshore“ spoločnosti a tým môžu narušiť finančnú stabilitu finančného trhu.

Aj keď ešte nie je známa konečná verzia regulácie podľa Solventnosti II, už teraz je jasné, že budú víťazi a porazení. Možnými víťazmi budú tie poisťovne, ktoré konzervatívne oceňujú technické rezervy a diverzifikujú poisťovaciu činnosť.

Andrea Gondová, Júlia Čilliková

Španielsky poistný trh v roku 2006

Španielsky poistný trh v roku 2006 prispel k tvorbe HDP 5,6 percentami, trochu viac ako rok predtým (5,49 percenta). Predpísané poistné bolo 52,584 mld. eur, asi o 7,8 percenta vyššie ako v roku 2005. Tento rast výrazne prekonal rast španielskej ekonomiky. Dobrý vývoj malo životné poistenie, predpísané poistné tu vzrástlo o 9,4 percenta, dosiahlo 22,472 mld. eur. Predpísané neživotné poistné bolo 30,112 mld. eur, rast bol 6,6 percenta. Neživotné odvetvia zaznamenávajú zníženie rastu, spôsobuje to tvrdá konkurencia prinášajúca pokles cien, najmä pri poistení motorových vozidiel. Počet spoločností na poistnom trhu sa naďalej znižuje. Desať najväčších poisťovacích skupín malo na trhu podiel 54 percent, dvadsať najväčších 71,5 percenta.

Agenti a brokeri

Podľa údajov z roku 2005 (novšie nie sú k dispozícii) pracovalo v celoštátnom rámci 3 358 brokerov, v regionálnom 1 600. V poisťovníctve v roku 2006 pracovalo takmer 145 000 zmluvných agentov. Vyše 68 percent z nich mali portfólio do 30 000 eur, len 6,7 percenta vyše 300 000 eur.

Spoločnosti

Najväčšou spoločnosťou na španielskom trhu bola Mapfre, nasledovali AXA, Allianz, Generali a Santander Seguros (fúzovala s Banesto Seguros). Podľa druhu sa poradie líši. V životnom poistení vedie Santander Seguros, nasledujú Mapfre Vida, Ibercaja Vida, Vidacaixa and Bansabadell Vida. Štyri z týchto poisťovní vlastní banky. V neživotnom poistení je na prvom mieste Mapfre Atómoviles (predtým sa volala Mapfra Mutualidad), na ďalších sú Allianz, AXA, Zurich a Mutua Madrileña Automovilista.

(do)
Snímka archív.

CEA hľadá ľudí

Možnosti pre kvalitných odborníkov aj zo Slovenska

Európska poisťovacia a zaistovacia federácia (CEA) so sídlom v Bruseli, rozhoduje o otázkach strategických záujmov všetkých európskych poisťovní. CEA reprezentuje všetkých európskych poisťovateľov životného a neživotného poistenia, zaistovateľov a vzájomné spoločnosti. Členovia federácie sú národné asociácie poisťovní z 33 krajín. So svojimi 35 zamestnancami je CEA oficiálne uznaný partner všetkých dôležitých európskych organizácií, ktoré majú vzťah k poisťovníctvu.

CEA vypisuje konkurz na nasledovné pracovné pozície:

1. Metodik/stratég v sekcii Jednotný trh

Požiadavky na kandidáta

- európske právo, najlepšie poisťovacie právo, znalosť európskeho rozhodovacieho procesu,
- pracovné skúsenosti v problematike sú výhodou,
- strategické myslenie,
- analytické schopnosti,
- schopnosť pracovať v tíme,
- medziludské a diplomatické schopnosti, podčiarknuté schopnosťou dosahovať súlad,
- vynikajúce prezentačné a komunikačné zručnosti – písomné, ústne,
- veľmi dobré vyjednávacíe schopnosti, schopnosť dosiahnuť konsenzus
- znalosť anglického jazyka (plynule), znalosť ostatných jazykov je výhodou
- znalosť práce s PC (MS Office),
- prax v oblasti je výhodou,
- prax v medzinárodnej a multinárodnej spoločnosti výhodou.

2. Metodik/stratég v sekcii Ekonomika a financie

Požiadavky na kandidáta

- ukončené vysokoškolské vzdelanie ekonomického smeru, najlepšie financie,
- prax v audítorstve minimálne 3 – 5 rokov,
- schopnosť myslieť strategicky,
- veľmi dobré vyjednávacíe schopnosti, vynikajúce prezentačné a komunikačné zručnosti – písomné, ústne,
- veľmi dobré vyjednávacíe schopnosti, schopnosť dosiahnuť konsenzus,
- dobré analytické schopnosti,
- schopnosť pracovať v tíme,
- aktívna znalosť anglického jazyka.

3. Dokumentarista

Požiadavky na kandidáta

- skúsenosti z dokumentaristiky alebo skúsenosti s dokument manažmentom,
- vynikajúce skúsenosti zo získavania informácií a nástrojov z rôznych zdrojov a ich analyzovanie,
- pokročilá znalosť MS Office,
- orientácia v IT aplikáciách
- veľmi dobré komunikačné schopnosti – písomne, ústne
- veľmi dobré organizačné schopnosti,
- analytické schopnosti,
- iniciatívna, flexibilnosť
- vynikajúca znalosť Aj slovom aj písmom,
- ostatné jazyky sú výhodou.

4. Vedúci sekcii neživotného poistenia

Požiadavky na kandidáta

- skúsenosti v poisťovníctve, ideálne v oblasti neživotného poistenia ,

- ukončené univerzitné vzdelanie,
- schopnosť myslieť strategicky,
- zmysel pre detaily, analytické myslenie.
- manažérske zručnosti a schopnosti viesť ľudí v neživotnom poistení
- empatický, presvedčivý, schopný dosiahnuť konsenzus
- výborné komunikačné zručnosti,
- výborné znalosti anglického jazyka, ostatné jazyky sú výhodou.

5. Metodik/stratég na úseku neživotného poistenia so zameraním na poistenie áut a majetku

Požiadavky na kandidáta

- skúsenosti v oblasti poisťovníctva, ideálne v poistení áut a majetku,
- vedomosti a praktické skúsenosti z operatívnej a technickej problematiky neživotného poistenia najmä v Európe a vedomosti o právnickom prostredí,
- ukončené univerzitné vzdelanie,
- strategické myslenie,
- komunikačné schopnosti, písomné aj ústne, vynikajúce prezentačné schopnosti,
- empatia, presvedčivosť, schopnosť konsenzu,
- veľmi dobré analytické schopnosti,
- schopnosť pracovať v tíme,
- výborné znalosti anglického jazyka, ostatné jazyky výhodou

6. Manažér ľudských zdrojov

Požiadavky na kandidáta

- skúsenosti v oblasti LZ, skúsenosti s rozvojom a integráciou nástrojov a postupov v oblasti ľudských zdrojov, skúsenosti zo sociálneho práva sú výhodou,
- ukončené univerzitné vzdelanie,
- komunikačné schopnosti, písomné aj ústne, vynikajúce prezentačné schopnosti,
- vytvárať priaznivé medziludské vzťahy na pracovisku a napomáhať spokojnosti medzi podriadenými,
- vynikajúce analytické myslenie, tímový hráč, iniciatívny, schopnosť motivovať ľudí, klientov a zákazníkov,
- výborné znalosti anglického jazyka, ostatné jazyky (napr. francúzština, holandčina) sú výhodou

CEA sídli v Bruseli. Úspešní kandidáti budú spolupracovať na projektoch, ktoré majú vplyv na vývoj európskeho poisťovacieho sektora v najbližších rokoch. Finančné ohodnotenie je motivujúce, s extra benefitmi.

Viac informácií o ponúkaných pozíciách, náplniach práce a výhodách je na stránke: www.cea.assur.org

Žiadosť o zamestnanie spolu so štruktúrovaným životopisom v anglickom jazyku poslať na adresu CEA, Square de Meeus 29, 1000 Bruxelles, na meno pán Gino Leroy, alebo na adresu gino.leroy@assuralia.be